

บทที่ 4
บริบทพื้นที่ศึกษา

สภาพทั่วไปของจังหวัดพะเยา

1. ที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และอาณาเขต

1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์

จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ทางทิศเหนือประเทศไทย เป็นที่ราบสูงและภูเขา ระดับความสูง ตั้งแต่ 300 – 1,500 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีเนื้อที่รวมประมาณ 6,335.04 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,954,412 ไร่ จึงมีเนื้อที่ขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 15 ของภาคเหนือ โดยมีพื้นที่คิดเป็นร้อยละ 4 ของภาคเหนือ และคิดเป็นร้อยละ 1.2 ของประเทศ

2) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภองาว จังหวัดลำปาง และอำเภอสอง จังหวัดแพร่

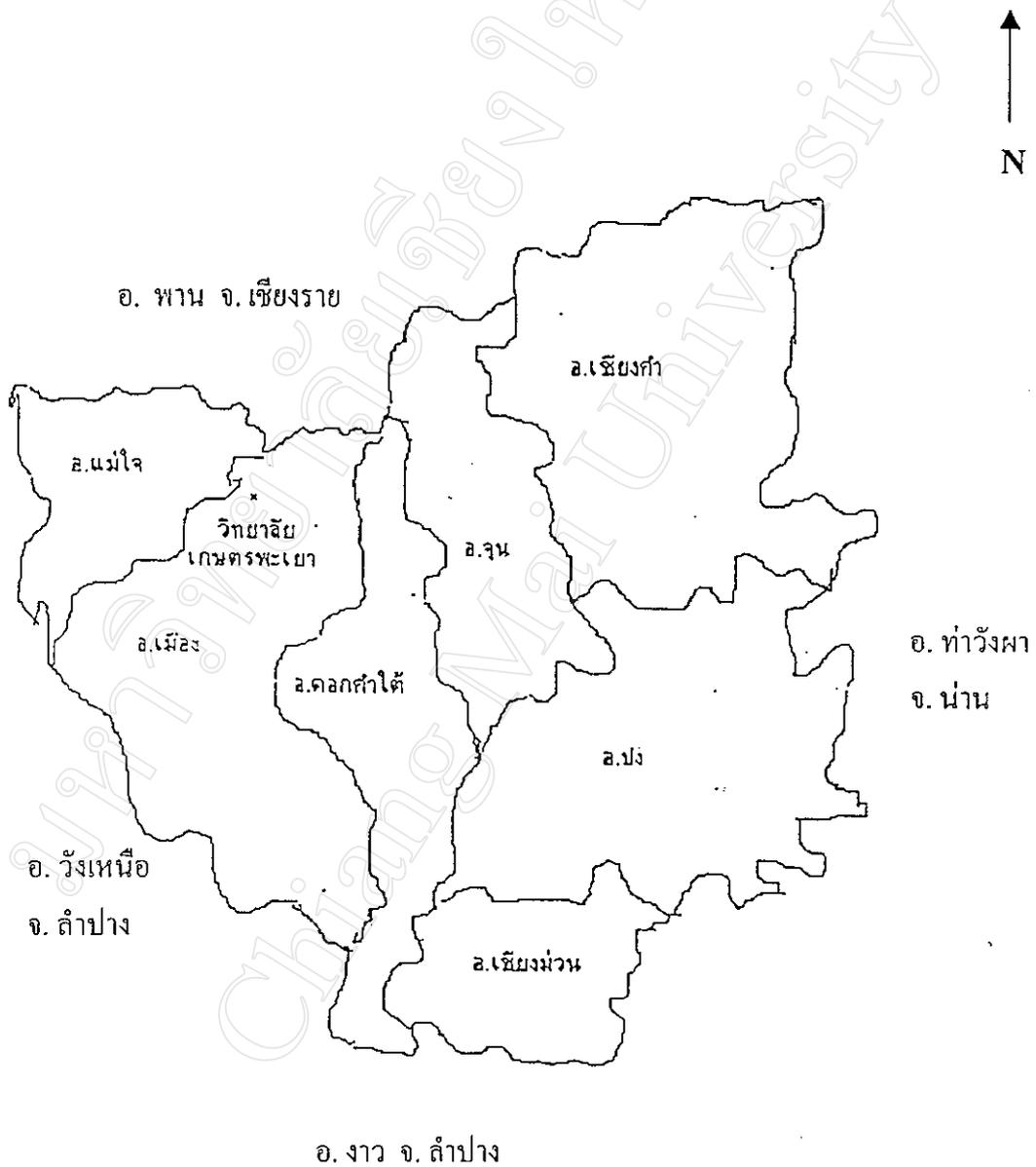
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอท่าวังผา อำเภอเมืองน่าน และอำเภอบ้านหลวง จังหวัดน่าน และเขตปกครองพิเศษ เชียงฮ่อน-หงสา ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอวังเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

2. ประวัติของจังหวัดพะเยา

เมืองพะเยา มีพัฒนาการมาตั้งแต่ก่อนพุทธศตวรรษที่ 18 (ก่อน พ.ศ.1700) เป็นรัฐอิสระร่วมสมัยกันกับแคว้นสุโขทัย และแคว้นเชียงแสน-เชียงราย สมัยพุทธศตวรรษที่ 19 (หลัง พ.ศ.1800) เดิมมีชื่อเรียกว่า “พยาว” (ศิลาจารึกวัดศรีชุม หลักที่ 2 สมัยสุโขทัย), ภูกามยาว, ภูยาว (พงสาวดาร) หรือ “คอยค้วน” หรือ “คอยชมพู” นามชื่อของภูเขาที่ทอดยาวจากเหนือไปได้ ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กับตัวเมือง ซึ่งตั้งอยู่บนที่ราบริมแม่น้ำอิง

แผนภาพ แผนที่จังหวัดพะเยา

กษัตริย์องค์แรกที่ครองเมืองพะเยาตามที่ปรากฏในหลักฐานคือ “พญาจำเมือง” ซึ่งมีตำนานกล่าวว่าเป็นเชื้อวงศ์ขุนจอมธรรม-ขุนเจือง แต่โบราณ โดยมีพญาจำเมือง เป็นเครือญาติของพญามังราย (ผู้สร้างนครเชียงใหม่) และเป็นพระสหายของ “พระร่วง” (พ่อขุนรามคำแหง) แห่งกรุงสุโขทัย โดยทั้ง 3 พระสหายได้ร่วมกันทำพิธีสร้างเมืองเชียงใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 1839 จนมีพระอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ปรากฏอยู่ ณ จังหวัดเชียงใหม่จนถึงทุกวันนี้ ในสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยาและสมัยพระเจ้าติโลกราช มหาราชแห่งล้านนา (เชียงใหม่) มีเชื้อสายของราชวงศ์พระร่วงคนหนึ่ง ชื่อ “ยุกธิษฐิระ” (ยุกธิษฐิธร) ขึ้นมาครองเมืองพะเยาโดยความร่วมมือของพระเจ้าติโลกราช (หลังปี พ.ศ. 1994) โดยยกย่องตนเองขึ้นเป็น “สมเด็จพระราชโอรส” และสิ้นสมัยลงในปี 2022

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2022 จนถึงปี พ.ศ. 2101 (รวม 79 ปี) มีเจ้าเมือง 12 พระองค์ ได้แก่ นางเจ้าหมื่น เจ้าสี่หมื่นพระเยา (คนที่ 2) เจ้าแสนญาณกัลยา เจ้าเมืองจิต เจ้าเมืองส้อยพะเยา เจ้าเมืองผาง เจ้าค่ายอดฟ้า เจ้าพระยาหน่อเชียงแสน เจ้าขุนเชียงคง และพระยาเมืองผู้ จนต้องเสียเมืองให้แก่พม่าเมื่อปี พ.ศ. 2101 เพราะพม่าเข้าครอบครองเมืองเชียงใหม่และดินแดนล้านนาทั้งหมดในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง พะเยาจึงกลายเป็นเมืองที่ลดความสำคัญลงไปราวกับเป็นเมืองร้าง

ในปี พ.ศ. 2386 แผ่นดินสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองเชียงราย เมืองพะเยา และเมืองจาวขึ้นใหม่ มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่าน (พะเยากับจาวขึ้นต่อเมืองลำปาง) มีเจ้าเมืองนับได้ 6 องค์ คือ เจ้าหลวงวงศ์ เจ้าหลวงยศ เจ้าหลวงบุรีจัตติย-วงศา เจ้าหัวหน้าอินทรมณู เจ้าหลวงอริยะ และเจ้าหลวงมหาประเทศอุดรทิศ (ถึงแก่กรรมเมื่อปี 2448 สมัยรัชกาลที่ 5) กระทั่งในปี พ.ศ. 2445 ได้เกิด “ขบถเงี้ยวเมืองแพร่” หรือ “ขบถ ร.ศ. 121” ขึ้น พวกเงี้ยว (ไทยใหญ่กลุ่มหนึ่ง) ได้สร้างความวุ่นวายขึ้น “พกาหม่อง” นำพรรคพวกเงี้ยวเข้าปล้นเมืองแพร่ น่าน พะเยา ซึ่งพะเยาเป็นประเทศอุดรทิศ รู้ตัวล่วงหน้า ขอกำลังตำรวจจากเมืองลำปางมาป้องกันเมืองจากพวกเงี้ยว พ่ายแพ้และหนีไป ต่อมาเปลี่ยนฐานะจาก เมือง เป็น จังหวัด เรียกว่า “จังหวัดบริเวณพะเยา” ต่อมาในปี พ.ศ. 2448 ได้ยุบเป็น “อำเภอเมืองพะเยา” มีเจ้าเมืองซึ่งได้รับพระราชทานสัญญาบัตรจากกรุงเทพฯ คือ “เจ้าอุปราชมหาชัย สิตติสาร” และในปี พ.ศ. 2457 ได้ยุบเป็น “อำเภอพะเยา” ขึ้นอยู่ในการปกครองของจังหวัดเชียงราย โดยมี “นายคล้าย บุษบรรณ” เป็นนายอำเภอคนแรก (ต่อมาได้รับบรรดาศักดิ์เป็นรองอำมาตย์โทขุนสิทธิประศาสน์) จวบจนกระทั่งปี พ.ศ. 2520 ได้ยกฐานะ

อำเภอพะเยาขึ้นเป็น “จังหวัดพะเยา” เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2520 นับเป็นจังหวัดที่ 72 ของประเทศไทยตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

3. โครงสร้างประชากรจังหวัดพะเยา

ประชากรจังหวัดพะเยาในปี พ.ศ. 2541 มีจำนวนทั้งสิ้น 517,731 คน จำแนกเป็นชาย 257,747 คน หญิง 259,984 คน อำเภอที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุดคือ อำเภอเมืองพะเยา มีจำนวน 107,783 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอเชียงคำ 81,258 คน และอำเภอดอกคำใต้ 77,349 คน อำเภอที่มีประชากรอาศัยอยู่น้อยที่สุด คือ อำเภอเชียงม่วน 20,415 คน ซึ่งประชากรในจังหวัดพะเยามีการแบ่งแยกเป็นกิ่งอำเภอ จึงทำให้ประชากรมีปริมาณต่างกัน อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร

ตาราง 1 แสดงประชากรของจังหวัดพะเยา

อำเภอ	หญิง (คน)		ชาย (คน)		รวม (คน)		เปลี่ยนแปลง (คน)
	2540	2541	2540	2541	2540	2541	
เมืองพะเยา	54,229	54,291	53,690	53,582	107,919	107,873	-46
จุน	28,094	28,085	27,210	27,075	55,304	55,162	-142
เชียงคำ	40,537	40,645	40,608	40,613	81,145	81,258	+113
เชียงม่วน	9,958	10,000	10,411	10,409	20,389	20,415	+26
ดอกคำใต้	38,995	39,044	38,456	38,305	77,451	77,349	-102
ป่ง	26,911	27,051	27,745	27,947	54,656	54,998	+344
แม่ใจ	19,461	19,521	19,281	19,229	38,742	38,750	+8
กิ่ง อ. ภูซาง	18,228	18,254	18,780	18,742	37,008	36,996	-12
กิ่ง อ. ภูกามยาว	11,912	12,035	11,621	11,641	23,533	23,676	+143
เทศบาล	11,126	11,051	10,369	10,203	21,495	21,254	-241
รวม	259,451	259,984	258,171	257,747	517,622	517,731	+109

ที่มา : ข้อมูลและสารสนเทศ ฝ่ายแผนงานการศึกษา วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีพะเยา ประจำปีการศึกษา 2542 และกองสถิติฝ่ายปกครองศาลากลางจังหวัดพะเยา

จากจำนวนเพิ่มหรือลดของประชากรในจังหวัดพะเยานั้น แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราจำนวนประชากรในแต่ละอำเภอว่า ได้มีอัตราการลดเพิ่มจำนวนเท่าไร อันเกิดจากการโยกย้ายถิ่น อัตราการเกิดและการเสียชีวิตของประชากรในแต่ละพื้นที่มากและน้อยที่ไม่เท่ากัน

4. สภาพพื้นที่ตำบลแม่นาเรื่อ อำเภอเมือง

ตำบลแม่นาเรื่อ เป็นตำบลที่ตั้งของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ตำบลแม่นาเรื่อมีเขตการปกครอง 17 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากร 9,828 คน เป็นหญิง 4,896 คน และชาย 4,932 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,918 ครัวเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่นาเรื่อ วิถีชีวิตของชาวบ้านส่วนใหญ่ประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา ในตำบลแม่นาเรื่อมีโรงงาน ได้แก่ โรงไม้หิน โรงงานไม้ โรงเหล็ก และฟาร์มไก่ ซึ่งโรงงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบลแม่นาเรื่อนั้น เป็นเพราะว่า พื้นที่ในตำบลดังกล่าวมีจำนวนมาก มีความเหมาะสมและมีแรงงานมากเพียงพอ จึงทำให้ประชากรส่วนหนึ่ง(ประมาณร้อยละ 20) ของ ต. แม่นาเรื่อได้หันมาประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานเป็นประจำ และบางส่วนก็มารับจ้างทำงานในโรงงานในยามว่างงานจากฤดูทำนาและเกี่ยวเกี่ยว ด้วยเหตุนี้เองวิทยาลัยเกษตรกรรมพะเยาจึงถูกก่อตั้งในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อผลิตบุคลากรออกมาทำงานในโรงงานและประกอบอาชีพทำฟาร์มเป็นของตัวเองได้ จึงจะเห็นได้ว่าประชากรในตำบลแม่นาเรื่อมีวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพที่แตกต่างกันออกไป

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา

1. ประวัติการก่อตั้ง

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ. 2530 โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา” โดยนางหลง ศิริพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสมัยนั้นได้ใช้งบประมาณพัฒนาจังหวัด จำนวน 2.5 ล้านบาท มาดำเนินการก่อตั้งศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยาเป็นการเริ่มต้น ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลแม่นาเรื่อ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ที่ประมาณ 1,455 ไร่ 2 งาน 8 ตารางวา เพราะเห็นว่าในแต่ละปี ประชากรในจังหวัดพะเยาโดยเฉพาะวัยรุ่นหนุ่มสาวจำนวนมากได้ออกไปทำงานต่างจังหวัด จากสถิติของสำนักงานจัดหางานจังหวัดพะเยา พบว่าในปี พ.ศ. 2542 มีจำนวนบุคคลหนุ่มสาววัยทำงานในเขตตำบลแม่นาเรื่อได้ออกไปทำงานต่างจังหวัดที่ได้ลงทะเบียนไว้กับทาง

สำนักงาน จำนวนทั้งสิ้น 228 คน เนื่องจากไม่มีศูนย์ฝึกอาชีพให้พวกเขา ต่อมาในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2530 นายมารุต บุญนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสมัยนั้น ได้ลงนามประกาศกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา เป็นสถานศึกษาสังกัดของวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา โดยให้เป็นหน่วยงานหนึ่งของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย และต่อมาได้แยกการบริหารงานอิสระในปีงบประมาณ 2535 และเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2539 นายสุขวิช รังสิตพล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เปลี่ยนชื่อศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา เป็นวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา

ปัจจุบันวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระบบ โดยจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 385 คน ประเภทวิชาเกษตรกรรม (โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท) จำนวน 110 คน จัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาชีพเกษตรกรรม จำนวน 138 คน ซึ่งการรับนักศึกษาในแต่ละแผนก ในแต่ละปีวิทยาลัยสามารถรับนักศึกษาใหม่ได้จำนวน 400 คน อย่างไรก็ตามนักศึกษาที่เข้ามาสมัครสอบเข้าส่วนใหญ่มาจากโควต้าของแต่ละโรงเรียนที่ส่งเข้ามา ประมาณ 300 กว่าคน มีการสอบข้อเขียนในวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคม และวิทยาศาสตร์ แต่เมื่อถึงเวลาเปิดเรียน นักศึกษาบางคนก็ไม่ได้เข้ามาเรียนตามที่สอบได้ จากสถิติของจำนวนนักศึกษาใหม่ที่เข้าลงทะเบียนกับทางวิทยาลัยในแต่ละปีการศึกษา พบว่าปี 2540 มีนักศึกษาใหม่ 280 คน ปี 2541 มีนักศึกษาใหม่ 340 คน ปี 2542 มีนักศึกษาใหม่ 360 คน จำนวนที่รับไว้ทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา 400 คน เหตุผลที่นักศึกษาที่สอบได้ไม่มาเรียนเนื่องจาก บางคนถูกรุ่นพี่รังแก ในขณะที่มาเข้าค่ายต้อนรับน้องใหม่ หลายคนกลัวรุ่นพี่จะใช้วิธีการที่โหดร้ายกับตนเองเมื่อเข้ามาเรียน จึงตัดสินใจไม่เรียน และหลายคนกลัวความลำบาก เพราะในค่ายมีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาใหม่อย่างหนักโดยฝึกให้นักศึกษามีความพร้อมเรื่องความลำบาก และเรียนรู้ความอดทน ซึ่งนักศึกษาบางคนไม่สามารถรับงานที่หนัก ๆ ได้ และเพื่อให้วิทยาลัยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้คุ้มค่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นมา วิทยาลัยฯ ได้จัดการศึกษานอกระบบจัดฝึกอบรมวิชาชีพด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้สนใจซึ่งในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา และจังหวัดน่าน (โครงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นเกษตรกรรมทั่วไป) โครงการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นแก่ประชาชนชายแดนไทย-ลาว (ปชด.) โครงการพัฒนาการศึกษา ชุมชนบนพื้นที่สูง โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวน

ชายแดน (ตชด.) ทำให้แต่ละปีการศึกษา วิทยาลัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในระบบ จำนวน 380 คน โปรแกรมวิชาการศึกษานอกระบบจำนวน 38 คน สำหรับปีการศึกษา 2542 ทางวิทยาลัยสามารถรับเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบได้จำนวน 68 คน

ทำเนียบผู้บริหาร

พ.ศ. 2531 – 2534	นายสงวน	ภูวิชัย
พ.ศ. 2534 – 2535	นายอิสสระ	อัมเกียรติ
พ.ศ. 2535 – 2540	นายสงวน	ภูวิชัย
พ.ศ. 2540 – 2541	นายชาติ	โพธิ์สอน
พ.ศ. 2541 – ปัจจุบัน	นายสมศักดิ์	ปาละจุม

ลำดับการก่อตั้ง

19 พ.ย. 30	นายมารุต บุนนาค	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ลงนามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา เป็นสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรมกรมอาชีวศึกษา โดยให้เป็นหน่วยงานหนึ่งของวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย
พ.ศ. 2531	นายสงวน ภูวิชัย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมลำพูน	ทำหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา
พ.ศ. 2534	นายอิสสระ อัมเกียรติ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย	ทำหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา
พ.ศ. 2535			แยกตัวบริหารงานเป็นอิสระจากวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย
26 ก.ย. 39	นายสุขวิช รังสิตพล	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	ได้ลงนามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เปลี่ยนชื่อศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา เป็นวิทยาลัยและเทคโนโลยีพะเยา
พ.ศ. 2540	นายชาติ โพธิ์สอน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น	รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา

- พ.ศ. 2541 นายสมศักดิ์ ปาละจุม ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา
- พ.ศ. 2542 นายสมศักดิ์ ปาละจุม ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยาจนถึงปัจจุบัน

2. สภาพทั่วไปภายในบริเวณวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 1,500 ไร่ พื้นที่อยู่ติดกับภูเขา ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 6 บ้านสันป่าสัก ตำบลแม่ณาเรื่อ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา บริเวณด้านหน้าวิทยาลัยเกษตร ติดกับถนนสายพะเยา-เชียงใหม่ (สายใหม่) อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 19 กิโลเมตร ด้านหลังติดกับคลอง ส่วนด้านข้างด้านหนึ่งติดกับป่า ส่วนอีกด้านติดกับถนนซึ่งเป็นทางเข้าบ้านสันป่าสัก บริเวณด้านข้างที่ติดกับถนนจะมีรั้วลวดหนามล้อมรอบวิทยาลัยเกษตร มีนักศึกษาประมาณ 615 คน เป็นนักศึกษาชาย 345 คน และนักศึกษาหญิง 270 คน ซึ่งมาจากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดพะเยา เช่น อำเภอเมือง อำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงม่วน อำเภอจุน และนักศึกษาที่มาจากจังหวัดน่าน และจังหวัดเชียงราย โดยแต่ละปีการศึกษาจะมีนักศึกษาใหม่เข้าเรียนประมาณ 200 คน (เปิดรับ 400 คน) มีคณาจารย์ผู้สอนประมาณ 30 คน เนื่องจากสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยมีสัตว์ป่าที่มีพิษ จำพวกงู ตะขาบ แมลงป่อง อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นอันตรายกับนักศึกษาได้ถ้าไม่ระมัดระวัง ภายในวิทยาลัยเกษตรฯ ยังมีอ่างเก็บน้ำกระจายอยู่ทั่วไป ประมาณ 10 แห่ง ใช้สำหรับเลี้ยงปลา และมีอยู่ 1 อ่างที่ตั้งอยู่ตรงกลางพื้นที่วิทยาลัย ซึ่งใช้ประโยชน์ในการสูบน้ำขึ้นมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัย ที่เหลือนอกนั้นเป็นอ่างขนาดเล็ก เพื่อใช้เก็บกักน้ำไว้ในช่วงฤดูแล้งในวิทยาลัยเกษตร พื้นที่เกือบครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งหมดเป็นแปลงสาธิตต่าง ๆ เช่น แปลงไม้ผล ก็จะมีแปลงสาธิตมะม่วง มะขาม ลำไย ลิ้นจี่ ฝรั่ง แปลงไม้ดอกไม้ประดับ จะเพาะชำดอกไม้อ่าง ๆ แปลงพืชผักจะมีแปลงสาธิตปลูกผักคะน้า ผักกาด แพนกเห็ด จะมีโรงเรือนสาธิตเพาะเห็ด แพนกสัตว์ใหญ่ จะเลี้ยงโคเนื้อและโคนม แพนกสัตว์เล็ก มีการเลี้ยงสุกร แพนกสัตว์ปีก จะมีการเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ นกกระทา ส่วนแปลงพืชไร่ จะมีแปลงปลูกข้าวโพด ข้าวฟ่าง สำหรับผลผลิตที่ได้มาทั้งหมดจะนำไปจำหน่าย โดยบางส่วนจะวางจำหน่ายที่ร้านสหกรณ์หน้าวิทยาลัย

สัญลักษณ์

○ อ่างเก็บน้ำ G แปลงพืชผัก S ที่จำหน่ายพืชของ นศ. C สหกรณ์
แต่ส่วนใหญ่จะนำออกขายสู่ท้องตลาดเพื่อนำรายได้มาสมทบกับกองทุนสหกรณ์ที่มีอยู่
หมุนเวียนอยู่ตลอดเวลา

ระยะทางจากอาคารเรียนและอาคารหอพักนักศึกษาอยู่ห่างจากสหกรณ์ประมาณ 2 กิโลเมตร ในบริเวณวิทยาลัยยังมีตึกอาคาร 3 ชั้น เป็นตึกอำนวยการอยู่ชั้นล่าง ส่วนชั้น 2 และชั้น 3 ใช้เป็นห้องเรียนของนักศึกษา และมีอาคารเรียนอื่น ๆ ซึ่งเป็นอาคารเรียนชั้นเดียว 3 หลัง มีหอประชุมและโรงครัวขนาดใหญ่อีก 1 หลัง ส่วนบ้านพักนักศึกษามีจำนวน 160 หลัง แต่ละหลังจะมี 2 ห้องนอน ซึ่งนักศึกษาจะพักอยู่ได้หลังละ 6 – 12 คน สำหรับบ้านพักของนักเรียนชาย และหญิงนั้น ได้จัดให้อยู่ห่างจากกันประมาณ 2 – 3 กิโลเมตร โดยบ้านพักนักศึกษาชายอยู่จากตึกเรียนและโรงครัวราว 3 – 4 กิโลเมตร ส่วนบ้านพักนักศึกษาหญิงจะอยู่ไกลจากโรงครัวและห้องเรียน 2 กิโลเมตร ส่วนโครงการงานต่าง ๆ ถูกกำหนดกระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ ในวิทยาลัย ซึ่งแต่ละจุดอยู่ห่างไกลจากกัน เช่น โรงเพาะจะตั้งอยู่คนละฟากของบ่อเลี้ยงปลาและสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ เป็นต้น การเดินทางของนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีเดิน ซึ่งจักรยานและจักรยานยนต์ไปมาระหว่างอาคารเรียน โรงครัว ที่พัก และจุดโครงการต่าง ๆ

จากสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยเกษตรที่มีพื้นที่กว้าง และพื้นที่ติดกับป่า ภูเขาและแนวถนน ส่วนในหอพักของนักศึกษาชายอยู่ไกลจากตัวอาคารเรียน และระยะทางจากหอพักชายมายังอาคารเรียนเป็นระยะทาง 2 กิโลเมตรและทางเดินทั้งสองข้างต้องเดินผ่านป่า และสระน้ำที่กว้าง ในบริเวณวิทยาลัยเกษตรและติดกับแปลงผักของนักศึกษาด้วย ทำให้นักศึกษาที่สนใจเรียนน้อยมีโอกาสนั่งเรียนในขณะที่เดินไปตึกเรียน และบวกกับหอพักของนักศึกษาชายอยู่ติดกับถนนทางเข้าบ้านสันป่าสักที่เป็นทางที่เข้าไปยังในตัวเมือง เป็นเส้นทางที่รถประจำทางแล่นผ่านอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่หอพักนักศึกษาหญิงมีสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้กับเขาและถูกล้อมด้วยป่าของทางทิศเหนือ และระยะทางจากหอพักหญิงถึงอาคารเรียนประมาณ 2 กิโลเมตร ทำให้นักศึกษาหญิงหนีเรียนได้เช่นเดียวกัน

3. กระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดพะเยา

ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2532 เริ่มตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการวิชาชีพเกษตรกรรมพะเยา” การเรียนการสอนในสมัยนั้นไม่ได้เรียนอยู่ในวิทยาลัย แต่เรียนอยู่ที่บ้านคล้ายกับ กศน. พอถึงเวลาสอบก็มาสอบเท่านั้น แต่เรียนทางด้านการเกษตรหลักสูตร ปวช. (สาขาเกษตรกรรม) และเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตร กศน. ควบคู่กันไปด้วย หลังจากดำเนินการได้ 2 ปี ได้มีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นนักศึกษาเข้าอยู่ในวิทยาลัย เพื่อนักศึกษาจะได้มาช่วยพัฒนาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาสนใจในการเรียนมากขึ้นเนื่องจากนักศึกษาที่เข้ามาเรียนกินอยู่ในวิทยาลัย ไม่ต้องเสียค่าบำรุงหรือค่าเล่าเรียนตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านอาหารและที่พักอาศัยด้วย แต่ยังคงเรียนหลักสูตรเดิม

ในปี พ.ศ. 2532 มีครู-อาจารย์ประมาณ 10 คน มีอาคารเรียนจำนวน 2 หลัง เป็นอาคารเรียนชั่วคราว สร้างจากไม้ไผ่หลังคามุงด้วยจาก ไม่มีผนังห้อง อาคารเป็นทั้งที่เรียนและโรงอาหารด้วยในตัวมีหอพัก ในห้องมีลักษณะเป็นกระท่อมไม้ไผ่สร้างโดยนักศึกษา ต่อมาได้เริ่มขยับขยายปรับปรุงขึ้นมาเป็นลำดับ และเริ่มเป็นที่รู้จัก ขณะเดียวกันก็มีนักศึกษาเริ่มเข้ามาเรียนมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2540 วิทยาลัยได้เปลี่ยนหลักสูตรใหม่เป็น “หลักสูตรปฏิรูปการศึกษา” หลักสูตรนี้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดพะเยาเป็นแม่แบบ โดยมีนโยบายเรียนฟรี อยู่ฟรี กินฟรี โดยให้วิทยาลัยเกษตรทั่วประเทศใช้หลักสูตรนี้เหมือนกันหมด และในปี พ.ศ. 2542 ก็ได้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับ ปวส.

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และลดจำนวนหญิงที่กำลังจะไปประกอบอาชีพพิเศษ (หญิงขายบริการทางเพศ) หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการประวิงเวลาในการตัดสินใจเดินทางไปประกอบอาชีพพิเศษ โดยให้พักอยู่ในวิทยาลัย เป็นนักศึกษากินนอน ประจำหอพัก มีนักศึกษาบางส่วนเท่านั้นที่อนุญาตให้เดินเรียน เนื่องจากมีบ้านพักอยู่ใกล้กับวิทยาลัยมีผู้ปกครองดูแลและให้การสนับสนุน

คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าศึกษาประกอบด้วย ต้องสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การเรียนที่วิทยาลัยนี้ เป็นการเรียนฟรี และกินอยู่ฟรีทั้งหมด โดยนักศึกษาเหล่านั้นต้องพักในหอพักที่วิทยาลัยจัดให้ ในด้านการเรียนการสอนนั้น มี 2 แผนก คือ แผนกเกษตรเทคโนโลยี (ป.ว.ช) และแผนกเกษตรศาสตร์ ซึ่งแผนกเกษตรศาสตร์นี้มีจนถึงระดับ ป.ว.ส และแยกสาขาพืชศาสตร์ และสัตวศาสตร์ ส่วนวุฒิปริญญาที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา ได้แก่ ป.ว.ช และ ป.ว.ส

นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จะได้รับการศึกษาภาคทฤษฎีและเมื่อเลื่อนชั้นอยู่ปี 2 แล้วต้องเรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป โดยเข้าโครงการรวมให้มีผลผลิตเข้าโรงครัว ผลผลิตที่ได้มาจะใช้ทำอาหารเลี้ยงนักศึกษา ในกรณีที่นักศึกษาต้องการเพิ่มรายได้ของตนเอง ก็สามารถขออนุญาตใช้พื้นที่ของวิทยาลัยฯ เป็นที่หารายได้โดยทางวิทยาลัยได้ส่งเสริมโดยจัดสรรเงินส่วนหนึ่งให้นักศึกษายืมเพื่อใช้ในการลงทุน เช่น การเลี้ยงไก่

นอกจากวิทยาลัยสอนนักศึกษากำหนดอายุแล้ว วิทยาลัยยังมีโครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการของนักศึกษาด้วย แต่เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากร และเงินทุนสนับสนุนทำให้โครงการนี้ยังมีได้มีการดำเนินการแต่อย่างใด อีกทั้งการให้นักศึกษามาฝึกอาชีพด้านเกษตรกรรมนั้น ผู้ปกครองบางคนไม่สนับสนุนนักศึกษาที่จบมาแล้วให้นำความรู้ที่เรียนมาประกอบอาชีพอย่างจริงจัง สำหรับนักศึกษาของวิทยาลัยส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาชาย ส่วนนักศึกษาหญิงจะเปรียบเหมือนการนำลูกมาฝากเลี้ยงให้โตเป็นสาว พอมีหน้าตาสดใสสวยงามขึ้น พ่อแม่บางคนก็จะมาพากลับไปอยู่กับครอบครัว ซึ่งก็หมายความว่านักศึกษาหญิงที่จบประถมศึกษาปีที่ 6 ใหม่ ๆ ยังเป็นเด็ก ยังไม่เป็นสาวและหน้ายังไม่สวย แต่เมื่อมาอยู่ที่วิทยาลัยประมาณ 1 ปี ก็เริ่มเป็นสาวขึ้น พ่อแม่ก็จะมาชวนลูกของตนให้ไปประกอบอาชีพพิเศษ (ขาขบริการทางเพศ) อาจารย์เล่าให้ฟังต่อว่า นักศึกษาหญิงที่จะไปทำอาชีพนี้เท่าที่สังเกตมาพบว่าจะเริ่มจากการขาดเรียนและเมื่อกลับมาก็จะมาขอลาออกจากวิทยาลัย ส่วนใหญ่ทางครู-อาจารย์ก็มักทราบดีว่านักศึกษาจะไปประกอบอาชีพพิเศษ จึงพยายามยับยั้งโดยไม่อนุญาตให้ลาออก และในบางรายพ่อแม่ของนักศึกษาถึงขั้นนำเงินมาติดสินบน เพื่อให้ลูกลาออกก็มี แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะไม่สามารถลาออก แต่จะไปโดยไม่แจ้งให้ทางวิทยาลัยทราบมากกว่า

สำหรับลักษณะการเรียนการสอนของวิทยาลัย ทางวิทยาลัยมีนโยบายให้เกิดความสนิทสนมระหว่างครูกับศิษย์ โดยเน้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษตร และอาจารย์ฝ่ายปกครองรวมถึงอาจารย์ผู้คุมหอพัก จะมีความสัมพันธ์ในฐานะผู้ปกครองและลูก อาจารย์ได้พยายามเลี่ยงการพูดถึงอาชีพพิเศษ (หมายถึง อาชีพขายบริการทางเพศของนักศึกษาหญิง) เพราะไม่อยากให้นักศึกษาคิดถึงเรื่องนี้ โดยอาจารย์ได้ยกตัวอย่างกรณีที่เกิดขึ้นบ่อยๆ เพื่อจะชี้ให้นักศึกษามีความเข้าใจและเห็นถึงข้อเสียของอาชีพนี้ เช่น การพูดคุยให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงภัยของโรคร้ายต่าง ๆ โดยเฉพาะการติดเชื้อเอดส์หรือโรคติดต่อโดยเพศสัมพันธ์ ซึ่งมีโอกาสเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อโรคนี้สูงจากการประกอบอาชีพขายบริการ นอกจากจะเป็นภัยสำหรับตัวเองแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมด้วย ในกรณีที่ทางวิทยาลัยเห็นว่าไม่

สามารถต้านทานให้นักศึกษาเปลี่ยนทัศนคติหรือค่านิยมได้ ก็เพียงแต่ยืดระยะเวลาของการประกอบอาชีพให้ยาวขึ้น โดยการให้ได้เลือกอาชีพ/ทางเลือกหรือฉีควัคซีนทางจิตได้เท่านั้นเอง

4. สภาพความเป็นอยู่ของนักศึกษาภายในบ้านพัก (หอพัก)

ความเป็นอยู่ของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายที่อยู่หอพักมีกฎที่นักศึกษาต้องรักษาร่วมกัน โดยกฎต่าง ๆ ฝ่ายปกครองผู้คุมหอพักเป็นผู้กำหนดให้ เริ่มตั้งแต่ตอนเช้าตื่นตั้งแต่ตี 5 ช่วยกันพัฒนาวินัย อาทิจน กวาดสนามและลานบ้านพัก ถางหญ้าที่รกให้ดูสะอาด น่าอยู่ น่าอาศัย รดน้ำต้นไม้โดยรอบที่พักให้ชุ่มชื้น เสร็จแล้วจึงไปอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน และแต่งตัวไปวิทยาลัย พอถึงเวลา 07.00 น. จึงไปรับประทานอาหารเช้าที่โรงอาหารหรือโรงครัว เมื่อถึงเวลา 08.00 น. ก็จะไปเข้าแถวที่หน้าเสาธง เสร็จแล้วจึงเริ่มเรียนตามตารางเรียน พอถึงเวลา 12.00 น. รับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหาร พักเที่ยงจนกระทั่ง เวลา 13.00 น. ก็เข้าเรียนต่อจนถึงเวลา 15.50 น. จึงเลิกเรียน เวลาที่เหลือจากการเรียนถึงเย็น ก็แล้วแต่ทุกคนจะทำ บางคนก็เล่นกีฬา จับกลุ่มคุยกัน หรือทำกิจกรรมกลุ่มนอกห้องเรียน และทำงานภาคสนาม จนกระทั่งเวลา 17.00 น. ก็มารับประทานอาหารเย็นที่โรงครัว จากนั้นจึงแยกย้ายกันกลับบ้าน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นอยู่อย่างนี้ทุกวัน ยกเว้นวันเสาร์-อาทิตย์ เพราะเป็นวันหยุด แต่โรงครัวยังทำงานอยู่เพื่อจะทำอาหารให้แก่นักศึกษาที่อยู่หอพักซึ่งมิได้กลับบ้าน

สำหรับนักศึกษาที่ต้องการกลับบ้าน จะต้องขออนุญาตอาจารย์ผู้คุมหอพักก่อน เพราะเป็นกฎของหอพัก จะต้องลากลับและถ้าไม่ได้รับอนุญาตให้กลับ แต่นักศึกษากลับโดยพลการ ก็ถือว่าผิดกฎของหอพักที่ปฏิบัติใช้ร่วมกัน ส่วนการปกครองของนักศึกษาที่อยู่หอพัก จะมีอาจารย์เป็นผู้ควบคุม และมีนักศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็น ผู้นำ มีตำแหน่งเป็น “กำนัน” และ “ผู้ใหญ่บ้าน” แต่ถ้าเป็นหอพักของนักศึกษาหญิงจะเรียกว่า “แม่กำนัน” และ “แม่หลวงบ้าน” ถ้าเป็นนักศึกษาชายเรียกว่า “พ่อกำนัน” และ “พ่อหลวงบ้าน” ซึ่งต่างก็มีหน้าที่ปกครองนักศึกษาที่อยู่หอพัก และทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์ควบคุมหอพัก

5. การตั้งสโมสรนักศึกษา

ในแต่ละปีจะมีการเลือกตั้งนายกองค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) โดยให้นักศึกษาเป็นคนเลือกนายกก่อน เมื่อได้นายกแล้วนายกจะตั้งคณะกรรมการของสโมสรนักศึกษาตามโครงสร้างของวิทยาลัยซึ่งประกอบด้วย

- นายกนักศึกษา
- รองนายก
- เลขานุการ
- เภรัณญิก
- ปฏิคม
- ประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการจะกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองในวิทยาลัย โดยคณะกรรมการใช้วิธีการดำเนินงานจากการกำหนดการประชุมเพื่อวางแผนงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในวิทยาลัยตลอดปี และนำเสนอคณะอาจารย์ฝ่ายบริหาร โดยกิจกรรมส่วนใหญ่จะช่วยพัฒนาทักษะชีวิตการเรียนและการอยู่ร่วมกันของนักศึกษา เช่นการพัฒนาวิทยาลัย การปลูกป่าร่วมกับชาวบ้านในตำบลสันป่าสัก และบางกิจกรรม ทางฝ่ายบริหารของวิทยาลัยได้กำหนดลงมาเพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการ การประชุมและกระจายงานความรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมที่ทางฝ่ายบริหารกำหนดไว้ บางกิจกรรมที่ได้จัดขึ้นก็ประสบปัญหาเพราะการประสานงานกันผิดพลาด และไม่เข้าใจกัน นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือบ้าง และบางกิจกรรมนักศึกษอยากจัดขึ้นในวิทยาลัย แต่ฝ่ายบริหารไม่เห็นด้วยจึงเกิดการขัดแย้งในความคิดระหว่างอาจารย์ และคณะกรรมการนักศึกษา แต่โดยภาพรวมแล้วทุก ๆ กิจกรรมที่จัดก็ตระหนักถึงการอยู่ร่วมกัน การผูกมิตรและสามัคคีกัน ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้ก็จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การดำรงชีวิต การเป็นอยู่ การเรียนในวิทยาลัยและในหอพักมีความราบรื่น

สภาพปัญหาของนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา

1. สภาพปัญหาการทะเลาะวิวาท

ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาในวิทยาลัย ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในกลุ่มนักศึกษาชาย มากกว่ากลุ่มนักศึกษาหญิง ซึ่งลักษณะของการทะเลาะวิวาทนั้น โดยมากมีตั้งแต่การทะเลาะโต้เถียงกันธรรมดา มีการขู่ ทำร้ายซึ่งกันและกัน แต่เมื่อเพื่อนนักศึกษาห้ามปรามจึงได้เลิกกันไป จนถึงการก่อเหตุวิวาทรุนแรงถึงขั้นชกต่อยกันจนได้รับบาดเจ็บก็มี ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการทะเลาะวิวาทกันในกลุ่มนักศึกษา พบว่ามีมูลเหตุพหุประการ ดังนี้

มูลเหตุประการแรกที่น่าไปสู่ปัญหาการทะเลาะวิวาทในกลุ่มนักศึกษาที่มาอยู่หอพักใหม่ ๆ ก็คือ การไม่ถูกชะตากันระหว่างนักศึกษาด้วยกัน เนื่องจากเป็นนักศึกษาใหม่ ซึ่งต่างก็

มาจากสภาพที่แตกต่างกันทั้งด้านพื้นฐานความเป็นอยู่ สภาพครอบครัว ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพหรือกิริยาท่าทาง และขีดจำกัดของความอดทนอดกลั้นย่อมแตกต่างกัน เมื่อมาอยู่รวมกันในหอพักของวิทยาลัย จึงยังมีได้มีเวลาเรียนรู้นิสัยใจคอกันมากนัก เมื่อเกิดความไม่เข้าใจกัน ก็มักใช้อารมณ์ในการพูดคุยกันมากกว่าการใช้ความเป็นเหตุเป็นผล ประกอบกับต่างฝ่ายต่างไม่ชอบเพราะรู้สึกไม่ถูกชะตากันมาตั้งแต่ต้น จึงมักแสดงพฤติกรรม ทั้งที่ตั้งใจ ไม่ตั้งใจ และจงใจก็ตาม ให้อีกฝ่ายหนึ่งรับรู้ เมื่ออีกฝ่ายรับรู้หรือทราบก็จะแสดงการโต้ตอบซึ่งกันและกันด้วยวิธีต่าง ๆ เป็นธรรมดา เพราะต่างฝ่ายต่างยึดถือในทัศนคติที่ไม่ถูกต้องที่ว่า ถ้ายอมแพ้หรืออภัยให้กันง่าย ๆ ก็เท่ากับว่าเป็นการเสียศักดิ์ศรี ดังนั้น ต่างฝ่ายต่างไม่ยอม ไม่ให้อภัยให้กัน และเมื่อไม่สามารถอดทนอดกลั้นอีกต่อไป ก็เกิดการทะเลาะวิวาทชกต่อยกัน

สาเหตุของการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาอีกประการนั้น มีสาเหตุมาจากการหยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้ และการยืมเงินกันในกลุ่มนักศึกษา เนื่องจากเมื่อนักศึกษาในวิทยาลัยมีโอกาสได้ศึกษาเรียนรู้ และพักอาศัยร่วมกันในหอพักของวิทยาลัยนานขึ้น ก็เกิดความสนิทสนม กล้าปรึกษาหารือ และพูดคุยกันมากขึ้นกว่าเมื่อครั้งที่พบกันครั้งแรก ด้วยเหตุนี้จึงมีนักศึกษาบางรายที่อาศัยความคุ้นเคยสนิทสนม ในฐานะเป็นเพื่อนฝูงกัน บางรายเป็นนักศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้องที่พักหอพักเดียวกัน ก็ถือโอกาสหยิบยืมสิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียน อาทิ เข็มขัด หนังสือ ปากกา รองเท้า เป็นต้น รวมทั้งการยืมเงินกันด้วย ในการหยิบยืมนั้นจะยืมกันทั้งในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาระดับเดียวกัน หรือระหว่างเพื่อนรุ่นพี่รุ่นน้องที่สนิทสนมกัน บางรายไม่ได้ยืมด้วยตัวเอง แต่ขอร้องให้เพื่อนช่วยยืมจากคนอื่นให้อีกทีหนึ่ง เพราะว่าเพื่อนสามารถหยิบยืมให้ได้ง่ายกว่ายืมด้วยตนเอง โดยร่วมกันปิดบังมิให้เจ้าของรับรู้

พฤติกรรมการหยิบยืมสิ่งของกันนั้น ในระยะแรก ผู้ยืมก็ยืมไปใช้ด้วยความระมัดระวัง เมื่อใช้เสร็จแล้วก็รีบส่งคืนเจ้าของเพราะยังเกรงใจกันอยู่ สำหรับเงินทองที่ยืมกัน ส่วนใหญ่ยืมประมาณ 100 – 500 บาท ต่อครั้งต่อคน โดยมากชดใช้ จ่ายคืนให้กันครบถ้วนตรงตามเวลาที่สัญญากันไว้ เป็นไปในลักษณะเช่นนี้ประมาณ 2 – 3 ครั้งแรกเท่านั้น แต่ครั้งต่อ ๆ มา มักเกิดปัญหาที่คล้ายกันเกือบทุกกรณี กล่าวคือ ฝ่ายผู้ขอยืม เมื่อยืมไปใช้แล้วก็ส่งคืนให้เจ้าของล่าช้า จนเจ้าของราคาต้องทวงถาม บางรายเมื่อยืมสิ่งของไปใช้แล้ว นำไปใช้โดยไม่ระมัดระวัง ทำให้เกิดการชำรุดเสียหาย ก็ไม่กล้าส่งคืน บางรายทำสิ่งของของเพื่อนสูญหายไปก็ยังไม่กล้าบอกกล่าวแก่ผู้เป็นเจ้าของ แต่แกเล้งทำเป็นนิ่งเฉยเพื่อดูท่าทีว่าเจ้าของจะมีปฏิกิริยาอย่างไร เพื่อว่าอีกฝ่ายจะลืมเรื่องนี้ไปจะได้ไม่ต้องใช้คืน

ดังนั้น เมื่อถึงเวลาที่เจ้าของต้องการใช้แต่ยังไม่ได้รับกลับคืนมา จึงไปทวงถามเพื่อเอาคืน แต่เพื่อนที่ยืมไปกลับ ไม่มีของส่งคืนให้เพราะทำหายบ้าง หรือบางครั้งได้รับคืนในสภาพที่ชำรุดแตกหักเสียหายไม่เหมือนเดิม หรือไปทวงถามเอาคืนจากเพื่อนที่ยืมเอาไปให้เพื่อนคนอื่นอีกทีหนึ่ง แต่เพราะเพื่อนลืมเรื่องนี้ไป จึงปฏิเสธว่ามีได้ยืมไปบ้าง หรือบอกความจริงให้ทราบบ้าง ย่อมทำให้ผู้เป็นเจ้าของโกรธแค้น จึงเกิดการต่อว่า อีกฝ่ายหนึ่งก็ได้เถียง กลายเป็นการทะเลาะกันในที่สุด บางครั้งสิ่งของที่ยืมไปมูลค่าไม่มากนัก สามารถตกลงชดใช้เป็นเงิน หรือสิ่งของอย่างอื่นให้กันได้ เรื่องนี้ก็จบกันไปโดยไม่มีการทะเลาะรุนแรงเกิดขึ้น เพียงแต่ทั้ง 2 ฝ่าย ต่างก็รู้สึกเริ่มไม่พอใจกันและกัน และไม่ชอบกันเหมือนเมื่อครั้งที่ยังไม่เกิดปัญหา

สำหรับกลุ่มที่มีการหยิบยืมเงินกันนั้น ได้รับการบอกเล่าให้ฟังว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งก็คือ เมื่อยืมเงินกันแล้วมักใช้คืนไม่ครบถ้วน ไม่ตรงตามเวลาที่ตกลงกันไว้ บางครั้งนักศึกษารุ่นพี่มายืมเงินรุ่นน้องแล้วไม่ใช้คืน ฝ่ายที่ยืมส่วนใหญ่เมื่อถูกเพื่อนทวงถามบ่อยครั้งเข้า ก็มักผลัดผ่อนไปเรื่อย ๆ เช่น สักดาหักคูปอง และที่นิยมกันมากก็คือขอใช้คืนให้เมื่อถึงสิ้นเดือน โดยอ้างว่าถึงตอนนั้นทางบ้านจะส่งเงินมาให้ ในช่วงแรก ๆ ก็จะอะลุ่มอล่วยให้กัน เพราะคิดว่าถึงเวลานัดแล้วเพื่อนคงใช้คืนให้ แต่เมื่อถึงเวลานัดจริง ๆ กลับปรากฏว่าเพื่อนยังไม่จ่ายคืนให้อีก บางรายกลับบอกว่าไปเที่ยวและใช้เงินหมดแล้วขอเลื่อนไปอีก ดังนั้น เมื่อได้รับการปฏิเสธอีก ก็โกรธแค้นและเจ็บใจ จึงทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทถ้าเป็นนักศึกษาชายก็จะชกต่อยกัน ส่วนนักศึกษาหญิงโดยมากจะด่าทอกันเป็นส่วนใหญ่แต่ก็มีบ้างเล็กน้อยที่ถึงขั้นลงมือต่อยกัน

นอกจากสาเหตุการหยิบยืมสิ่งของ เงินทองกันแล้ว มีมูลเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทก็คือ ในวิทยาลัยมีกลุ่มนักศึกษารุ่นพี่ที่ไม่ชอบรุ่นน้อง เมื่อทั้ง 2 กลุ่มพบเจอกัน กลุ่มรุ่นพี่ก็มักพูดจาข่มขู่ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้รุ่นน้องเกรงกลัว ขณะที่รุ่นน้องก็ไม่เกรงกลัวรุ่นพี่ ต่างฝ่ายต่างพูดส่อเสียด เสียดสี ล้อเลียน มีการกระทบกระทั่งเบียดเบียนเปรยกันด้วยคำพูดอยู่เสมอ ทำให้นักศึกษารุ่นพี่รุ่นน้องสองกลุ่มนี้มองหน้ากันไม่ติด ในโอกาสที่ 2 ฝ่าย เผลอหน้ากัน ฝ่ายที่เป็นรุ่นพี่ก็มักจะเป็นฝ่ายพูดจาหาเรื่องชกต่อยรุ่นน้องก่อน ขณะที่รุ่นน้องซึ่งมีความคับข้องใจ ไม่ชอบ ไม่พอใจการข่มขู่ของรุ่นพี่อย่างรุนแรงอยู่ก่อนแล้ว จึงใช้คำพูดและแสดงกริยาท่าทางตอบโต้ จนเกิดการทะเลาะวิวาทถึงขั้นชกต่อยกัน นักศึกษาเล่าให้ฟังว่า เคยเห็นนักศึกษารุ่นพี่กลุ่มดังกล่าว วิ่งไล่ชกต่อยนักศึกษารุ่นน้องที่เดินมาเพียงลำพัง จนล้มลุกคลุกคลานเพราะถูกรุมซ้อม แต่มีอาจารย์ที่เห็นเหตุการณ์เข้ามาห้ามปรามไว้ก่อน จึงได้รับบาดเจ็บที่ใบหน้าบวมช้ำ และแขนขาเป็นรอยถลอกเล็กน้อย

นอกจากกลุ่มนักศึกษารุ่นพี่ที่ไม่ชอบรุ่นน้องแล้ว ยังพบว่ามึ้นักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่ง ประมาณ 4 – 5 คน มีนิสัยชอบหาเรื่องคนอื่นอยู่เสมอ โดยมีสาเหตุจากความไม่พอใจ และต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ที่ผ่านมาก็ไม่ถึงขั้นชกต่อยกันรุนแรงบ่อยครั้งนัก เพียงแต่พูดจาทำท่าย เมื่อมีใครมองหน้า และทำท่าทางเหมือนว่าจะเข้าไปรุมชกต่อยเท่านั้น ฝ่ายตรงข้ามก็จะหนีกัน ไป เมื่อศึกษาถึงภูมิหลังพบว่า จำนวน 2 ใน 3 ราย ของนักศึกษากลุ่มนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมาจากครอบครัวที่แตกแยก ขาดความอบอุ่น เพราะบิดามารดาแยกทางกัน ตายายจึงนำมาเลี้ยงดูตั้งแต่เล็ก ๆ ตายายสงสารเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ ไม่อยากขัดใจหลาน เนื่องจากสงสารที่ขาดพ่อแม่เลี้ยงดู ทำให้เกิดลักษณะนิสัยเอาแต่ใจตนเองและก้าวร้าวมาตั้งแต่เด็ก นอกจากนี้ จากสังเกตุยังพบว่านักศึกษาทั้ง 2 ราย มีปฏิกิริยาตอบสนองในแง่ลบอย่างรุนแรงในทันทีที่ถูก ว่ากล่าวจากบุคคลอื่น โดยแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบด้วยการพูดเสียงดังแบบไม่เกรงกลัวใคร ทั้งนี้ จากการตะล่อมพูดคุยก็ได้รับการบอกเล่าว่า ได้รับอิทธิพลนี้มาจากตา ซึ่งชอบดื่มสุราจนเป็นโรคติดสุราเรื้อรัง จึงเห็นลักษณะนิสัยของตา ที่ชอบเอะอะเสียงดังตั้งแต่เด็ก ๆ ก็เกิดการเลียนแบบหรือเอาตามอย่างตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กระทั่งได้มาศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้และได้พบกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มดังกล่าว ก็รู้สึกถูกชะตาชอบพอกัน มีการเล่าเรื่องราวชีวิตให้กันฟัง จึงเข้าใจความรู้สึกซึ่งกันและกัน และเห็นใจกัน กอปรกับมีนิสัยที่คล้าย ๆ กัน จึงเข้ากันได้ดีนับแต่นั้นมา

สำหรับสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทกันง่ายที่สุดก็คือ การดื่มสิ่งมีแอลกอฮอล์ต่าง ๆ โดยเฉพาะการดื่มสุรา ซึ่งปกตินั้นการดื่มสุราด้วยกันของกลุ่มนักศึกษา เพื่อเลี้ยงฉลองในโอกาสต่าง ๆ มักทำกันอยู่เสมอ และส่วนใหญ่ก็เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่ามีการดื่มสุราด้วยกันในหอพัก เมื่อเกิดการมีนเมาจึงหาเรื่องชกต่อยกัน นักศึกษาที่เคยอยู่ร่วมในเหตุการณ์ดังกล่าวเล่าให้ฟังว่า โดยปกติประมาณทุกสิ้นเดือนหลังจากที่ได้รับเงิน (ธนาณัติ) จากทางบ้านที่ส่งมาให้ทุกสิ้นเดือนแล้ว ถ้ามีได้แอบหนีไปเที่ยวนอกวิทยาลัย ส่วนใหญ่ก็มักจะชักชวนนัดแนะกันตั้งวงดื่มสุรา ซึ่งเมื่อถึงเวลานัดก็จะมารวมกลุ่มกัน และที่ผ่าน ๆ มาไม่มีปัญหาทะเลาะวิวาท ก็เพราะว่าร่วมดื่มกันเฉพาะภายในกลุ่มของตน ซึ่งต่างเรียนรู้นิสัยเพื่อนแต่ละคนเป็นอย่างดีจึงไม่ค่อยมีปัญหาใด ๆ มากนัก แต่กลุ่มที่เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทกัน ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากมีเพื่อนในกลุ่มบางคน ชักชวนเพื่อนนอกกลุ่มเข้าไปร่วมดื่มด้วย ซึ่งไม่เคยได้เรียนรู้นิสัยกันมาก่อน เมื่อมีอาการมีนเมาอปรกับพูดคุยในเรื่องที่ไม่ถูกใจกัน ก็มักหาเรื่องทำท่ายกันและชกต่อยกันทุกครั้งไป

นอกจากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว พบว่าการทะเลาะวิวาทของนักศึกษายังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก อาทิ นักศึกษาหญิงที่อยู่หอพักเดียวกันแต่ไม่ชอบกัน เนื่องจากพูดจาคุยโม้โอ้อวดตัวเองทำให้คนอื่นรำคาญ หรือมาจากปัญหาการลักขโมยของกันแล้วมีการจับได้ จึงเกิดการแก้ตัวและโต้เถียงกันขึ้น จากปัญหาเรื่องชู้สาว ทะเลาะแย่งแฟนกัน ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างนักศึกษาหญิงด้วยกัน หรือจากการที่มีนักศึกษาส่งเสียงดังรบกวนกัน จึงเกิดความรำคาญและเขม่นกัน ทำให้มีการชกต่อยกัน และการทะเลาะวิวาทกันเนื่องจากการเล่นกีฬาแพ้ชนะกันเกิดการแก้แค้น ในลักษณะที่ว่า เกมส์แพ้แต่คนไม่แพ้ เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวโดยรวมได้ว่า ปัญหาการทะเลาะวิวาทนั้น ส่วนใหญ่แล้วมีความหลากหลายสาเหตุที่เป็นมูลเหตุแห่งการทะเลาะกัน เพราะทุก ๆ ช่วงของการอยู่ร่วมกันและการเรียนร่วมกัน ตลอดจนการเรียนการสอนของอาจารย์และการทำกิจกรรม โครงการและโครงการต่าง ๆ ที่ทำนั้น อาจส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจกันและขัดแย้งกันได้ ทำให้นักศึกษาแต่ละคนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวต่าง ๆ โดยรวมแล้ว จะเป็นพฤติกรรมหมู่มุมรวมกัน หรือที่เรียกว่า พฤติกรรมร่วม ที่มักจะทะเลาะหาเรื่องกันอยู่เสมอ ซึ่งส่งผลกระทบต่อในแง่ทำให้แต่ละคนถูกพักการเรียน นอกจากนี้ยังเกิดกับกลุ่มนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ จึงทำให้มีนิสัยไม่ดี เอาแต่ใจตนเอง หรือนักศึกษาที่เลียนแบบพฤติกรรมบิดามารดา พี่น้อง ที่ไม่ดีเป็นแบบอย่าง เช่น มีพฤติกรรมก้าวร้าวชอบชกต่อย ตบตีกันทำร้ายร่างกายเองกันในครอบครัวอยู่เสมอ เป็นต้น

ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาในวิทยาลัย มักเกิดขึ้นบ่อยครั้ง จนถือเป็นเรื่องธรรมดา หากมีการวิวาทชกต่อยกันรุนแรง ทางวิทยาลัยจะเรียกนักศึกษาทั้งกลุ่มและคู่กรณีไปตกลงกัน เพราะถือว่ามีความผิดในการปฏิบัติตนของนักศึกษา ในข้อ 11. เมื่อฝ่ายปกครองเรียกพบแล้วจะมีการตักเตือนด้วยวาจา หากมีการกระทำผิดอีกก็จะทำบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ (ทำทัณฑ์บน) หากกระทำผิดเกิน 3 ครั้ง ทางวิทยาลัยจะเชิญผู้ปกครองนักศึกษามาพบ และสั่งพักการเรียนของนักศึกษา แต่ที่ผ่านมานั้นโดยส่วนใหญ่แล้ว ยังไม่เคยมีกรณีนักศึกษาถูกสั่งพักการเรียนอันเนื่องจากการทะเลาะวิวาท

กรณีศึกษา

ประสงค์ (นามสมมุติ) เป็นนักศึกษาที่มาจากสภาพครอบครัวที่บิดามารดาเป็นคนงานก่อสร้าง มีบ้านพักอยู่ตามแคมป์ก่อสร้างชั่วคราว และโยกย้ายไปในหลาย ๆ แห่ง จึงต้องย้ายตามผู้ปกครองและมักอยู่ร่วมกับลูกคนงานก่อสร้างอื่น ๆ เป็นลักษณะของครอบครัวที่เหมือนกัน คือ ไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนลูก ๆ เนื่องจากต้องทำงาน ทำให้ประสงค์ต้องมี

การทะเลาะเบาะแว้งกับเพื่อน ๆ อยู่เป็นประจำ ทำให้ดิฉันนิสัยชอบใช้กำลังเข้าต่อสู้เพื่อเอาชนะกัน ในบางครั้งมีการแอบลอบทำร้ายกันและเขาต้องเป็นผู้นำของกลุ่มเด็ก ๆ ในแก๊งปีคนงานก่อสร้าง หลังจากที่ประสงค์ได้เข้ามาเป็นนักศึกษาของทางวิทยาลัย มาอาศัยอยู่หอพัก มีกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เขาต้องปฏิบัติตาม ทำให้เขาต้องอดอดและบอยครั้งที่เขาต้องทำผิดกฎระเบียบที่ทางวิทยาลัยตั้งขึ้น รวมถึงเขาได้รับการปฏิบัติจากรุ่นพี่ในลักษณะที่เขาต้องเคารพ นอบน้อม เชื้อพึง ทำให้ปรับตัวได้ยาก เนื่องจากเขายังคิดในความคิดที่ว่าเขาสามารถปกครองคนอื่นได้ด้วยกำลังของเขาเอง ทำให้เขาต้องได้รับการต่อต้านจากรุ่นพี่ จากความก้าวร้าว และไม่ยอมคนของเขา ทำให้บางครั้งเขาต้องชกต่อย กับรุ่นพี่ ทำให้เขาต่อต้านรุ่นพี่มากขึ้น ทำให้เขาต้องหาพรรคพวกที่มีลักษณะนิสัยจากรุ่นเดียวกัน มาตั้งเป็นกลุ่มของตนเพื่อเป็นการรวมกลุ่มสำหรับกรณีที่ต้องมีเรื่องทะเลาะกับรุ่นพี่ หรือรุ่นเดียวกันเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ทำให้เขามีความคิดที่เชื่อว่าการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดของเขาคือการใช้กำลังเข้าแก้ปัญหา ทำให้เขาต้องมีปัญหากับกลุ่มเพื่อนรุ่นเดียวกัน รุ่นพี่ หรือแม้แต่วิชาการจะมองว่าเขาเป็นคนที่ก้าวร้าว อันธพาล ตัวของประสงค์เองก็รู้ตนเองดีว่าจะทำอย่างไรในการอยู่ร่วมกันในวิทยาลัยแห่งนี้ ต่อมาเมื่อทางครูได้มีการเข้มงวดในการดูแลพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ชกต่อยกันของนักศึกษา ประสงค์ก็พยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง แต่ก็ยากมากสำหรับประสงค์ที่จะหยุดพฤติกรรมดังกล่าว

ศาสตราจารย์ (นามสมมุติ) อยู่ในครอบครัวที่ทั้งพ่อและแม่ต่างเป็นคนงานโรงงานทำหม้อไม้ทั้งคู่ และมีน้องชายอีก 2 คน ทำให้ทั้งพ่อและแม่ไม่มีเวลาให้กับเขาตั้งแต่เด็ก ต่อมาได้พาศาสตราจารย์ให้พบกับยายเป็นคนเลี้ยงดูและส่งเสริมด้านการเรียนตั้งแต่อายุ 5 ขวบ จากลักษณะนิสัยของตาศาสตราจารย์ พบว่า ชอบดื่มสุรเป็นประจำ มีนิสัยเป็นนักเลง พูดอะอะเสียงดัง ชอบพูดข่มขู่คนอื่นเป็นประจำในกรณีที่คนอื่นมีความเห็นหรือแสดงความต้องการไม่สอดคล้องกับตนเอง โดยเฉพาะตาจะชอบพูดว่า ตายายให้ศาสตราจารย์เห็นเป็นประจำ ซึ่งทุกครั้งยายจะเงียบไม่มีการโต้เถียง เพราะไม่อยากให้เรื่องวุ่นวายบานปลายไปมากขึ้น จากลักษณะดังกล่าวทำให้ตาได้ใจและชอบเป็นประจำ สิ่งดังกล่าวได้ส่งผลให้ศาสตราจารย์เกิดการเลียนแบบ เพราะการกระทำของตาดังกล่าว เสมือนกับเป็นการเสริมแรงให้กระทำความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ศาสตราจารย์คิดว่า การกระทำดังกล่าวเป็นสูตรสำเร็จสำหรับการให้ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ ศาสตราจารย์นึกถึงดังกล่าวจากตามาก่อนข้างมาก แรก ๆ เขาได้แสดงพฤติกรรมลักษณะดังกล่าวกับยาย เมื่อเขาอยากได้ของเล่นตอนอายุ 8 ขวบ และยายก็ได้ยอมทำตามความต้องการของเขา สิ่งดังกล่าว ยังได้สร้างความศึคะนงใจเขาได้มาก ต่อมาเขาก็ได้แสดงพฤติกรรมดังกล่าว

เกือบจะทุกครั้ง โดยเฉพาะกับยาย ต่อมาเมื่อเขาได้นำมาใช้ในโรงเรียน เขาก็สามารถใช้ได้ผลอีก เนื่องจากเขาเป็นคนตัวใหญ่ทำให้เพื่อนๆ คนอื่นไม่ค่อยกล้าชกต่อยกับเขา ต่อมาเมื่อสาครได้เข้าเรียนในวิทยาลัย เขาต้องมาอาศัยอยู่หอพัก และกับเพื่อนหลาย ๆ คน ในช่วงแรกสาครก็ได้แสดงพฤติกรรมแบบเดิม ๆ ออกมา แต่พวกเพื่อน ๆ ก็ไม่ได้แสดงอาการต่อต้านมากนักเนื่องจากเพิ่งเข้าเรียนกันมา ยังไม่มีค้อยกกล้ากันมากนัก แต่สิ่งดังกล่าวกับยิ่งเป็นแรงกระตุ้นให้สาครได้แสดงมากขึ้น และในที่นี้สาครได้เพื่อนใหม่ 2 คนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันที่ชอบแกล้งคนอื่น ทำให้สาครมีกลุ่มเป็นของตัวเอง ที่จะแสดงพฤติกรรมประจำกลุ่มของตนเองออกมา ต่อมาเมื่อมีเพื่อนๆ หลายคนเริ่มไม่พอใจการแสดงออกของสาครและกลุ่ม ได้รวมตัวกันต่อต้าน ไม่พยายามเข้าไปข้องเกี่ยวกับสาครและกลุ่มเพื่อน เวลาทีมงานกลุ่มของอาจารย์มอบหมาย สาครและกลุ่มเพื่อนจะถูกกีดกันในลักษณะไม่ชวนเข้าร่วมทำกิจกรรมด้วย ตลอดจนบางครั้งได้นำพฤติกรรมของสาครไปบอกอาจารย์ ทำให้อาจารย์ต้องตักเตือนสาคร สิ่งดังกล่าวได้สร้างความไม่พอใจให้กับสาครมากขึ้น เขาได้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว และทะเลาะกับเพื่อนๆ มากขึ้น จนต่อมาเขาได้เป็นต้นเหตุของการทะเลาะวิวาทจนต้องทำให้เพื่อนบาดเจ็บสาหัส จำนวน 3 คน และเขาต้องได้รับการลงโทษจากทางวิทยาลัยโดยการพักการเรียนจำนวน 1 ภาคการเรียน

พัชรินทร์ (นามสมมุติ) เป็นนักศึกษาหญิงที่มีลักษณะนิสัยเหมือนกับผู้ชาย แข็งแรง ชอบเล่นกีฬาหรือกิจกรรมต่างๆ ที่นักศึกษาชายชอบเล่นกัน ช่วงแรกของการเข้ามาเรียน ณ วิทยาลัยแห่งนี้ โดยการเข้ามาอยู่หอพัก ทำให้พัชรินทร์สามารถเป็นผู้นำของกลุ่มเพื่อนผู้หญิงได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากการอยู่หอพักซึ่งอยู่ในบริเวณที่ห่างไกลจากชุมชน และอยู่ในป่า ทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกของพัชรินทร์ในด้านของ ความกล้าในด้านต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่ผู้หญิงจะหวาดกลัวกัน เช่น กลัวความมืด กลัวแมลงสาบ หรือพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ผู้หญิงไม่ถนัด เช่น การปีนป่าย การซ่อมรถจักรยานเบื้องต้น หรืออื่น ๆ หากมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น พัชรินทร์เป็นบุคคลแรกที่เพื่อนๆ ผู้หญิงที่อยู่ในหอถึงเพื่อจะขอความช่วยเหลือ ลักษณะดังกล่าวได้เกิดขึ้นเป็นแบบนี้เรื่อยมาในช่วง 3-4 เดือนแรก ในช่วงดังกล่าวพัชรินทร์ได้เกิดการชอบพอกับแฟน เพื่อนรุ่นเดียวกันที่พัชรินทร์ได้ให้ความช่วยเหลือ ความเอื้ออาทรตลอดเวลาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งตัวแฟนเองก็ไม่ได้แสดงการรังเกียจหรือไม่พอใจขึ้น โดยการเจ็บหรือการเฉยดังกล่าวยังสร้างความมั่นใจให้กับพัชรินทร์คิดว่าแฟนต้องชอบตนเองด้วยเหมือนกัน ต่อมาเมื่อนักศึกษาใหม่ได้ปรับตัวกันได้มากขึ้น ได้มีการคบหาเพื่อน ๆ หลายคนมากขึ้น โดยเฉพาะกับ

นักศึกษาชาย ซึ่งฝนก็เป็นนักศึกษาหนึ่งในนั้น ฝนได้มีการคบหากับเอก นักศึกษาชายรุ่นพี่ และต่อมาได้กลายเป็นความสัมพันธ์แบบแฟนกับรุ่นพี่คนดังกล่าว ทำให้พัชรินทร์มีความไม่พอใจรุ่นพี่คนดังกล่าว หลายครั้งที่พัชรินทร์ได้เข้าต่อว่ากับเอกนักศึกษารุ่นพี่ เรื่องฝน โดยบอกว่าฝนเป็นแฟนของตนเอง แต่เอกก็ไม่ยอมเลิกที่จะคบกับฝน ไม่เพียงแต่เอกเท่านั้นที่ไม่ยอมเลิก ฝนเองกลับไปบอกให้พัชรินทร์ว่าตนเองไม่ได้มีความรู้สึกกับพัชรินทร์แบบแฟนเลย ทำให้พัชรินทร์โกรธแค้นมาก และได้ไปทำการชกต่อยกับเอกอย่างรุนแรง ต่อมาเรื่องดังกล่าวได้ถึงหูอาจารย์ และได้มีการทำโทษกันทั้ง 2 คน คือเอกกับพัชรินทร์

2. ปัญหาด้านชู้สาวและการเมียงบนทางเพศ

ปัญหาชู้สาวที่เกิดขึ้นในวิทยาลัย นับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาอื่น มาตามอีกหลายปัญหา อาทิ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ปัญหาการทำแท้งผิดกฎหมาย เป็นต้น ปัญหาชู้สาวในวิทยาลัยส่วนใหญ่เกิดขึ้นระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง ซึ่งต่างก็พักอยู่ในหอพักของวิทยาลัย มากกว่าระหว่างนักศึกษาเพศเดียวกัน (ชายกับชาย หรือ หญิงกับหญิง) ถึงแม้ว่าหอพักนักศึกษาชายและหญิงในวิทยาลัยจะตั้งอยู่ห่างไกลกันก็ตาม แต่ก็มิได้ช่วยสกัดกั้นปัญหาชู้สาวมิให้เกิดขึ้นแต่อย่างใดได้ ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์ชายหญิงที่เป็นของคู่กันจึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นอยู่เสมอ นอกจากนี้ นักศึกษาในช่วงวัยนี้ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านสรีระเหมือนกับผู้ใหญ่อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงความรู้สึกทางเพศเนื่องจากอารมณ์และผลจากฮอร์โมนเพศก็เป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงเป็นแรงขับให้เกิดความต้องการทางเพศ ในขณะที่วุฒิภาวะและประสบการณ์ยังน้อย จึงนำไปสู่ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในที่สุด

ลักษณะปัญหาชู้สาวที่พบในวิทยาลัย สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การคบหาเป็นแฟนกันธรรมดา และถึงขั้นเกินเลยมีเพศสัมพันธ์ สำหรับลักษณะการคบหาเป็นแฟนกันสามารถพบเห็นสังเกตได้ง่าย ๆ กล่าวคือ นักศึกษาชายหญิงที่เป็นแฟนกัน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากการคบกันในฐานะเพื่อน โดยมักมักให้ความสนิทสนมกันมากขึ้น มีความเป็นห่วงเป็นใยกันมากกว่าปกติทั่วไป ในกรณีที่พักอาศัยเพื่อน ๆ และอาจารย์ บางครั้งบางคู่อาจเดินจูมมือเกี่ยวก้อยบ้าง แต่ก็มิได้มีอะไรกันที่มากไปกว่าการเอื้ออาทรต่อกัน ตามที่กลุ่มนักศึกษามักล้อเล่นกันว่า “คนมีความรัก” ดังนั้น นักศึกษาชายหญิงคู่ใดที่เป็นแฟนกัน ก็มักเป็นที่ทราบกันในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ปกติในช่วงแรก ๆ นั้น เพื่อนอาจล้อเล่นเป็นที่สนุกสนาน คู่แฟนก็จะรู้สึกเจ็บบ้าง จึงมักปลีกตัวออกจากกลุ่มเพื่อนแต่โดยทั่วไปแล้วยังอยู่ใน

สายตาของเพื่อน ๆ โดยจับคู่สนทนากันเพียงลำพัง และเพื่อน ๆ จะรู้กันจึงมิได้เข้าไปยุ่ง เช่น อาจนั่งอ่านหนังสือหรือคุยกันอีกโต๊ะหนึ่ง โดยลำพัง ขณะที่เพื่อน ๆ ก็นั่งคุยกันอีกโต๊ะหนึ่งที่อยู่ติดกัน เป็นต้น แต่เมื่อผ่านไประยะหนึ่งการล้อเลียนดังกล่าวก็ลดลงและหมดไป จึงเท่ากับว่ากลุ่มเพื่อนต่างยอมรับสภาพการเป็นแฟนกันของนักศึกษาผู้นั้นโดยปริยาย

การเป็นแฟนกันมีทั้งผลดีและผลเสียต่อนักศึกษาทั้งคู่โดยตรง สำหรับผลดีก็คือ คู่ที่ไปด้วยกันได้ ส่วนใหญ่จะคอยให้กำลังใจกันอยู่เสมอ และช่วยเหลือกันทั้งในด้านการเรียนและการทำกิจกรรมตลอดเวลา ในทางตรงข้าม สำหรับคู่แฟนที่มีทัศนคติไม่ตรงกันหรือไปด้วยกันไม่ได้ จำเป็นต้องเลิกกันไป บางรายที่ไม่สามารถทำใจรับสภาพความเป็นจริงได้ มักมีอาการซึมเศร้า คิดมาก และเหม่อลอย ส่งผลต่อการเรียนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง

ส่วนกรณีปัญหาชู้สาวที่ถึงขั้นเกินเลยมีเพศสัมพันธ์กัน พฤติกรรมทางเพศที่พบนั้นส่วนใหญ่เป็นกรณีที่นักศึกษาชายเป็นฝ่ายเข้าไปหาผู้หญิง ซึ่งบางครั้งเป็นนักศึกษาชายรุ่นพี่ที่มักเข้ามาหารุ่นน้องมากกว่า ใต้นัดพบกันนอกบริเวณวิทยาลัย มีเพศสัมพันธ์กันในเวลาต่อมา นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาชายที่มีปัญหาทางชู้สาวในแต่ละชั้นปี มีประมาณ 2 – 3 คน โดยมากมีนิสัยชอบทำตัวเป็นคนเจ้าชู้จบ ผู้หญิงและเปลี่ยนคู่อยู่เสมอ นักศึกษาบางคนมีพื้นฐานทางครอบครัวที่บิดาเป็นคนเจ้าชู้มาก และมีอนุภรรยาหลาย ๆ คน จึงได้แบบอย่างที่ไม่ดีมาจากบิดา ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อมายังนักศึกษาที่เป็นบุตรด้วย ซึ่งปัญหาชู้สาวนี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นกับนักศึกษาชาย ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 และนักเรียนหญิงชั้นปี 1 และปีที่ 2 ส่วนใหญ่เกิดในหอพักหญิง โดยนักศึกษาชายแอบเข้าไปหาแล้วมีเพศสัมพันธ์กัน ขณะที่บางรายแอบนัดพบกันข้างนอกหอพักแต่อยู่ในบริเวณวิทยาลัยก็มี แม้ว่าฝ่ายอาจารย์ผู้ควบคุมได้เข้มงวดกวาดขันในเรื่องนี้มากก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถควบคุมได้อย่างทั่วถึง นักศึกษาที่ถูกจับได้จะถูกทำโทษ ซึ่งโทษสถานเบา คือ ถูกสั่งพักการเรียน และทำทัณฑ์บน ส่วนโทษสถานหนักหรือขั้นรุนแรงนั้น คือ การไล่ออก ซึ่งในแต่ละเทอมจะมีนักศึกษาถูกไล่ออกโดยมีสาเหตุจากเรื่องนี้ ประมาณ 5 – 6 คน

นอกจากมูลเหตุที่นักศึกษาชายหญิงได้รู้จักกันและมีความสัมพันธ์เป็นแฟนกัน หรือถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์กันแล้ว มูลเหตุที่สำคัญอีกประการก็คือ การแย่งคนรักกันของนักศึกษาแต่ละชั้นปี กล่าวคือ ที่ผ่านมานั้นมีกลุ่มนักศึกษาประมาณ 3 – 4 คน ที่มักชอบมีพฤติกรรมที่ชอบหาเรื่องกันในวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นแฟนกันมาก่อนเมื่อแรกเริ่มพบกันในวิทยาลัย โดยแบ่งเป็นหลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มที่เรียนอยู่ในสาขาวิชาเดียวกัน และกลุ่มที่ทำโครงการร่วมกันบ้าง กลุ่มละ 2 – 3 คน แล้วต่อมาจึงพัฒนาเป็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์กันทั้งในวิทยาลัยและ

นอกวิทยาลัย ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและโอกาสที่เอื้ออำนวยให้ ส่วนใหญ่แล้วเกิดจากความ ต้องการส่วนตัวของแต่ละบุคคล เพราะกลุ่มเพื่อนเมื่ออยู่รวมกันแล้ว มักจะมีความสัมพันธ์กัน พบปะกัน และเกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากกัน เกิดความชอบพอกันส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่มัก เกิดในกลุ่มนักศึกษาชายรุ่นพี่ที่ไปเที่ยวหานักศึกษาหญิงรุ่นน้อง แบบชายกับหญิง และในหอ พักหญิง แบบหญิงกับหญิง ซึ่งปัญหานี้มีอยู่ทุกหอพัก เพราะนักศึกษาหญิงที่มาเรียนด้านการ เกษตร ส่วนใหญ่มีลักษณะนิสัยแบบผู้ชาย หรือที่เรียกกันว่า “ทอมบอย” จึงมักชอบนักศึกษา หญิงด้วยกัน และโดยรวมแล้วนักศึกษารุ่นพี่จะเข้าไปเกี่ยวพันและมีปัญหากับรุ่นน้องอยู่เสมอ ดังนั้น จึงเกิดการขัดแย้งและไม่ชอบพอกันระหว่างกลุ่มหญิงด้วยกัน ในขณะที่ปัญหาชาย กับชาย ก็มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่แล้วมักชอบพอกันแบบเปิดเผย มีการนัดพบกันใน หอพักเดียวกัน และมีเพศสัมพันธ์กันในที่สุด

ปัญหาผู้สาวที่เกิดขึ้นในวิทยาลัย นอกจากเป็นปัญหาผู้สาวระหว่างนักศึกษาชายกับ หญิงแล้ว ยังพบว่ามีปัญหาระหว่างเพศเดียวกัน (ชายกับชาย) ในลักษณะของการเบียดเบียนทาง เพศ ทั้งนี้พบว่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นในกลุ่มของนักศึกษาที่ชอบไม่ป่าเดียวกัน จากการสอบถามพบ ว่า มีนักศึกษาที่มีลักษณะพื้นฐานครอบครัวที่พี่น้องเป็นผู้หญิงทั้งหมด จึงถูกอบรมเลี้ยงดูแบบ ลูกผู้หญิงนิสัยเรียบร้อย ทำให้เกิดความรู้สึกสับสนในใจว่าเป็นหญิง เมื่อมาอยู่หอพักในวิทยาลัยจึง พบกับรุ่นนักศึกษารุ่นพี่ จึงเกิดความชอบพอกันจึงนำไปสู่ลักษณะการมีเพศสัมพันธ์ขึ้น นอก จากนี้ยังพบปัญหาที่เกิดจากการกระทำของนักศึกษาชายรุ่นพี่ ใช้อำนาจบังคับข่มขืนนักศึกษา รุ่นน้องที่มีลักษณะท่าทางคล้ายผู้หญิง ถ้ารุ่นน้องไม่ยอมก็จะ โดนข่มขู่และถูกทำร้ายร่างกาย ดังนั้นในระยะต่อมาจึงมิได้ชัดเจนและไม่กล้าบอกให้อาจารย์ทราบเพราะกลัวว่าจะถูกทำร้ายอีก

กรณีศึกษา

ต้น (นามสมมติ) นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 สภาพครอบครัวของต้นประกอบด้วย สมาชิก 4 คน โดยต้นเป็นพี่คนโตและมีน้องสาวอีก 1 คน ส่วนบิดาซึ่งประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป แยกทางกับมารดาได้ประมาณ 5 – 6 ปีแล้ว ต้นกับน้องสาวจึงอยู่กับมารดา โดยมารดา ทำงานในโรงงาน รายได้หลักของครอบครัวได้จากเงินเดือนของมารดา เดือนละ 4,500 บาท ต้องเป็นภาระเลี้ยงดูลูกทั้ง 2 คน ส่วนบิดาเมื่อแยกทางกับมารดาแล้วก็ได้ส่งเสียเลี้ยงดู ครอบครัวอีกเลย ต้นจึงมีความคิดว่าต้องเป็นผู้ดูแลครอบครัวแทนมารดา ในช่วงที่มารดาไป

ทำงานที่โรงงาน ดังนั้น ดันจึงต้องดูแลเลี้ยงน้อง ตั้งแต่ น้องยังเล็กทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลน้องและ
ต้องหุงข้าว ทำอาหาร ซักเสื้อผ้าดูแลบ้านแทนมารดาทุกอย่าง

การที่ดันมีความขยันขันแข็ง สามารถรับผิดชอบงานบ้านและดูแลน้องแทนมารดา
ได้ ฉะนั้นภายในชุมชนที่อยู่อาศัยเดิม ชาวบ้านส่วนใหญ่จึงมักกล่าวชื่นชมดันเสมอ ว่าเป็นเด็กดี
มีความรับผิดชอบสามารถดูแลครอบครัวได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ดันมีพฤติกรรมออกมาในทาง
เป็นผู้หญิง แม้แต่ครูโรงเรียนเดิมก็มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่เขาปฏิบัติต่อครอบครัว จึงให้การ
สนับสนุนการเรียนระดับสูงขึ้น ในครั้งแรกแนะนำให้เขาไปเรียนต่อที่วิทยาลัยพยาบาล
พระราชชนนีพะเยา แต่เนื่องจากครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอจะส่งเรียนพยาบาลได้ เพราะ
ต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการเรียนสูง ทางโรงเรียนจึงแนะนำให้ดันมาเรียนที่วิทยาลัยเกษตรกรรม
และเทคโนโลยีพะเยา เพราะไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน และสามารถพักอยู่ภายในวิทยาลัยได้จน
กระทั่งเรียนจบ ดันจึงคิดว่าเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้ระดับการศึกษาสูงขึ้น แม้ว่าการเรียน
การสอนภายในวิทยาลัย ไม่ใช่สิ่งที่ตนเองต้องการและใฝ่ฝันมาก่อน เพียงแต่ให้ได้จบการศึกษา
ในระดับที่สูงขึ้น โดยคิดว่าถ้าจบระดับ ปวช. แล้ว จะไปศึกษาต่อในระดับ ปวส. สาขาการ
ตลาดหรือการบัญชี อย่งไรก็ดี การที่ดันได้เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้ ดันก็ได้อาสาช่วยงาน
ด้าน สหกรณ์ ร้านค้า และช่วยทำบัญชีให้กับอาจารย์ ตลอดจนสามารถเรียนรู้การใช้
คอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี

แต้ม (นามสมมติ) นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 แต้มมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง
บิดารับราชการตำรวจชั้นประทวน ส่วนมารดาเป็นแม่บ้าน ทำหน้าที่ดูแลบ้านและบุตรธิดา
สภาพครอบครัวของแต้ม โชคดีตรงที่มีความอบอุ่นมากกว่าเพื่อน ๆ แต่แต้มเป็นน้องคนสุดท้อง
โดยมีพี่สาวทั้งหมด 2 คน โดยมีอายุแก่อ่อนกว่ากันคนละ 2 ปี แต้มเล่าให้ฟังว่า ในวัยเด็กแต้ม
กับพี่สาวทั้ง 2 มักเล่นด้วยกันตามประสาเด็กอยู่เสมอ เช่น เล่นขายของ เล่นแต่งตัวตุ๊กตา
เป็นต้น ส่วนใหญ่แต้มกับพี่ ๆ จะเล่นกันภายในบ้านมิได้ออกไปเที่ยวเล่นนอกบ้าน ส่วนมารดา
ก็ภูมิใจมากที่ลูก ๆ ทั้ง 3 รักใคร่กันและเรียกร้อยทุกคน บางครั้งมารดาก็มักแต่งตัวให้แต้มด้วย
เสื้อผ้าของพี่สาว เพราะต้องประหยัดค่าใช้จ่าย ขณะที่แต้มก็สามารถสวมใส่เสื้อผ้าของพี่ ๆ ได้
พอดีจึงไม่ต้องซื้อใหม่ ส่วนใหญ่เป็นพวกเสื้อยืดและกางเกง ซึ่งโดยทั่วไปเด็ก ๆ สามารถ
สวมใส่กันได้ทั้งเด็กชายและหญิง

เนื่องจากทางบ้านได้อบรมเลี้ยงดูแต้มพร้อมกับพี่สาวในคราวเดียวกัน ดังนั้นการ
อบรมจึงเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเด็กผู้หญิง เช่น การฝึกกริยามารยาท การปิดกวด
เช็ดถู การปักเย็บเสื้อผ้า และการทำอาหาร มารดาและพี่สาวมีอิทธิพลต่อแต้มอย่างมากมาโดย

ตลอด ประกอบกับหน้าตาของแถมละม้ายคล้ายคลึงไปทางเด็กหญิง จึงหล่อหลอมให้แถมเกิดความรู้สึกนึกคิดเป็นหญิงมากกว่าผู้ชาย แถมเล่าว่า บิดาเคยสังเกตเห็นความผิดปกติของแถมจึงพยายามพาแถมไปเที่ยวที่สถานีตำรวจ บางครั้งพาไปเที่ยวเล่นแบบเด็กผู้ชาย เช่น เล่นฟุตบอล จักรยาน แต่แถมกลับรู้สึกไม่ชอบสิ่งเหล่านั้น กลับชอบที่จะอยู่กับมารดาและพี่สาวมากกว่า เมื่อบิดาไม่สามารถแก้ไขสภาพของแถมได้จึงได้แต่ปล่อยเลยตามเลย ดังนั้น แถมจึงรู้ตัวมาตั้งแต่เด็กแล้วว่าชอบลักษณะของการเป็นผู้หญิงมากกว่าชาย ดังนั้นเมื่อแถมเข้ามาเรียนในวิทยาลัยแห่งนี้และพักในหอพักของทางวิทยาลัย เมื่อได้พบกับต้นจึงมีความรู้สึกชอบใจและเข้ากันได้ จึงคบหาเป็นเพื่อนกันมาโดยตลอด

ฝน (นามสมมุติ) เกิดมาในครอบครัวเชื้อสายจีนที่พ่อแม่มีลูกหลายคน ฝนเป็นลูกสาวคนที่ 3 และฝนมีน้องชายอีก 2 คนโดยมีอายุห่างจากฝน 2-3 ปีตามลำดับ จากการเลี้ยงดูในครอบครัวพบว่าทั้งพ่อและแม่คาดหวังมากสำหรับการมีลูกชาย แต่จากการที่ต้องผิดหวังกับการมีลูกสาวติดต่อกัน 3 คน ต่อมาเมื่อแม่ได้ลูกชายซึ่งเป็นน้องของฝน 2 คน ทำให้ทั้งพ่อแม่และพี่ๆ ทั้งสองคนของฝนต่างมุ่งไปให้ความสนใจกับน้องชาย 2 คนมากกว่าตัวฝนเอง รวมถึงบางครั้งการซื้อของ แบ่งปันของเล่นอะไรต่าง ๆ ฝนจะรู้สึกด้วยตนเองว่า ตนเองได้น้อยกว่าน้องทั้ง 2 คน หลายๆ ครั้งที่ฝนต้องแสดงพฤติกรรมอะไรหลาย ๆ อย่างเพื่อเรียกร้องความสนใจจากพ่อแม่และพี่ๆ ให้มาสนใจตนเองมากขึ้น เป็นต้นว่าพยายามทำตัวเองให้บาดเจ็บด้วยการทำร้ายตนเอง หรือการทำตัวให้มีปัญหาเพื่อให้พ่อแม่เข้ามาช่วยแก้ปัญหาให้ บางครั้งต้องโกหก หรือเอาของตนเองไปซ่อนแล้วทำทีบอกว่าน้องขโมยไป และพฤติกรรมบางอย่างที่ฝนได้กระทำไป บางครั้งถูกพ่อแม่หรือพี่ๆ จับได้ ทำให้ฝนต้องถูกลงโทษ และก่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่าสำหรับคนอื่น ๆ เลย จนเมื่อฝนได้เข้ามาเรียนในวิทยาลัย ต้องมาอาศัยอยู่หอพักได้พบเจอเพื่อน ๆ มากมายทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงกันข้าม กอรปกับเป็นปกติของการเรียนด้านเกษตรกรรมที่นักศึกษาชายย่อมจะมีมากกว่านักศึกษา ทำให้โอกาสในการมีแฟนของนักศึกษาหญิงมีมากขึ้น ซึ่งฝนก็เป็นหนึ่งในนั้น สู้ตเป็นนักศึกษารุ่นพี่ของฝน ได้เข้ามาจีบฝนตามปกติของผู้ชายทั่วไป ที่ปกติการจีบผู้หญิงคนใดคนหนึ่งนั้น เขาต้องพยายามเอาอกเอาใจ หาของฝากให้ตลอดเวลา พยายามทำให้ฝ่ายหญิงรู้สึกว่าตัวของฝ่ายหญิงนั้นมีคุณค่ามากมายสำหรับตัวเขา ซึ่งจากพฤติกรรมของสู้ตที่ได้แสดงออกกับฝน ทำให้ฝนรู้สึกว่าตนเองมีค่าสำหรับคนอื่น หรือตัวฝนเองไม่เคยมีความรู้สึกอย่างนั้นมาก่อน เพราะฝนคิดอยู่ตลอดเวลาว่าตนเองไม่มีค่า ทำให้ฝนตอบรับไม่ตรีจากสู้ตโดยการยอมเป็นแฟนกับสู้ตได้อย่างรวดเร็ว

3. ปัญหาเสพติด

ปัญหาเสพติด กล่าวได้ว่าเป็นปัญหาที่รุนแรงที่แพร่ระบาดในกลุ่มนักศึกษาเป็นอย่างมาก เป็นอันตรายต่อนักศึกษาผู้เสพเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ปัญหาเสพติดที่พบในวิทยาลัย นั้น มีทั้งประเภทที่ไม่รุนแรงมากนัก มีตั้งแต่การดมกาว ต้มเหล้า สูบบุหรี่ และประเภทที่รุนแรงกว่าก็คือ การสูบกัญชา และการเสพยาบ้า (แอมเฟตามีน) สำหรับสิ่งเสพติดประเภทที่ไม่รุนแรงมากที่พบเห็นเป็นประจำได้แก่ การดื่มน้ำสุรา ทั้งนี้พบว่าการนัดกันดื่มน้ำสุราด้วยกันในหอพักชายดั่งที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับการแอบสูบบุหรี่พบว่า ส่วนใหญ่มีการแอบชวนกันไปสูบบุหรี่ในห้องน้ำเป็นส่วนใหญ่ และบางกลุ่มสูบกันในระหว่างที่มีการดื่มน้ำสุราควบคู่กันไปด้วย

ปัญหาเสพติดเหล่านี้ปรากฏขึ้นทั้ง ๆ ที่อาจารย์ผู้คุม ได้สอดส่องดูแลเข้มงวดเป็นพิเศษแล้วก็ตาม โดยเฉพาะปัญหายาบ้า นับเป็นปัญหาที่รุนแรงและพบมากที่สุด โดยพบว่า มีกลุ่มนักศึกษาในทุกชั้นปีมีพฤติกรรมเสพยาบ้าเป็นประจำ จากการสอบถามพบว่า นักศึกษากลุ่มดังกล่าวได้ยาบ้ามาจากเพื่อนนักศึกษาที่เรียนอยู่ด้วยกันเป็นผู้นำมาจำหน่ายให้อีกทีหนึ่ง เมื่อสอบถามถึงแหล่งที่มาของยาบ้าที่เพื่อนนักศึกษารับยาบ้ามาจำหน่าย ส่วนใหญ่ปฏิเสธว่าไม่รู้ เนื่องจากเคยสอบถามเพื่อนผู้จำหน่ายมาก่อนแล้วแต่ถูกเพื่อนขูมิให้ถามและบอกเรื่องนี้กับใคร นับแต่นั้นมาก็ไม่เคยถามเพื่อนอีกเพราะเกรงว่าจะได้รับอันตราย สำหรับวิธีการแอบลักลอบเสพยาบ้า นั้น ส่วนมากจะนัดกันไปเสพยาบ้าในห้องน้ำ หรือในบริเวณที่ลับตาคน อาทิ ตามสุขุมพุ่มไม้ต่าง ๆ เป็นต้น เมื่อเสพแล้วก็จะกลับมาเรียนปกติ แต่ส่วนใหญ่แล้วพบว่า นักศึกษากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ไม่สนใจการเรียนเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว มักมีการขาดเรียนบ่อย และมีพฤติกรรมหนีเรียนในชั่วโมงเรียนอีกด้วย

เมื่อสอบถามถึงสาเหตุที่ทำให้หันมาเสพยาบ้า ได้รับคำบอกเล่าให้ฟังว่า เริ่มแรกนั้นมีได้เสพเองมาก่อน แต่ในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาที่คบหากันนั้นเป็นกลุ่มที่มีการเสพยาบ้าอยู่แล้วเพื่อนจึงชักชวนให้ลองเพื่อจะได้ยอมรับให้เข้ากลุ่ม ในระยะแรก ๆ ก็ปฏิเสธมาโดยตลอด จึงถูกเพื่อนล้อว่า ว่าไม่แนจริง จึงทดลองเสพเพื่อแสดงให้เพื่อนเห็นว่าเป็นคนกล้า เมื่อหลายครั้งขึ้นก็เริ่มติดจึงต้องเสพติดต่อกันนับแต่นั้นมา โดยส่วนใหญ่จะเสพช่วงหลังเลิกเรียน เพราะถ้าเสพในช่วงกลางวันแล้ว ทำให้รู้สึกไม่อยากเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีนักศึกษาบางรายที่มาจากครอบครัวที่มีสมาชิกในครัวเรือนเสพยาบ้า ดังนั้น ทุกช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดของวิทยาลัยก็จะกลับไปเยี่ยมบ้านทุกครั้ง ก็ได้ยาบ้าจากพี่และเพื่อนของพี่ที่มาแวะสุ่มกันที่บ้านเป็นประจำ เมื่อกลับวิทยาลัยก็จะนำยาบ้าที่เพื่อนของพี่ติดต่อให้ แอบนำเข้ามาขายให้แก่เพื่อนกลุ่มเดียวกันในวิทยาลัยด้วยอยู่เสมอ

เนื่องจากในระยะหลัง มีนักศึกษาถล่มอกเสพยาบ้ากันมากขึ้น โดยมากพบในกลุ่ม นักศึกษาชาย เพราะมีการซื้อขายในวิทยาลัย โดยที่ผู้ขายมีทั้งนักศึกษาด้วยกัน และบุคคลภายนอกแฝงตัวเข้ามาส่งยาให้กับ “เอเยนต์” ที่เป็นนักศึกษาในวิทยาลัย จึงทำให้ปัญหาการเสพยาบ้าพบทุกชั้นปี ส่วนใหญ่แล้วจะมีอยู่ประมาณ 2 – 3 กลุ่ม หรือตามหอพักนักศึกษาพบว่า ทุกหอพักมีการแอบเสพยาบ้าอยู่เสมอ สาเหตุเกิดจากการควบคุมของอาจารย์ไม่ทั่วถึงเนื่องจาก อัตรากำลังมีน้อย และนักศึกษาส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่เคยเสพยาบ้าก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยมาก่อนแล้ว และบางรายมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่ดูแลเอาใจใส่ ขาดความอบอุ่นเป็นส่วนใหญ่ จึงต้องหาที่พึ่งพิงด้วยสิ่งอื่น ๆ ทดแทน หรือมาจากครอบครัวที่แตกร้างเป็นต้น กอปรกับทางวิทยาลัยดูแลได้ไม่ทั่วถึงจึงปล่อยไปตามเรื่อง แต่ถ้าหากจับได้ก็จะถูกลงโทษตั้งแต่พักการเรียน ทำทัณฑ์บน และแจ้งแก่ผู้ปกครองทางบ้าน ซึ่งปัญหานี้มีจำนวนมากในแต่ละชั้นปี โดยเฉพาะในหอพักชายมีประมาณ 25 – 30 คน และมีนักศึกษาที่ถูกพักการเรียน 7 – 8 คนต่อเทอมอยู่เสมอ

นอกจากยาบ้าแล้ว สุรา และ บุหรี่ ยังเป็นสิ่งเสพติดที่นักศึกษานิยมกันมาก โดยพบว่ามีการดื่มสุรากันอยู่เสมอในหอพักหรือมีการฉลองวันเกิดของเพื่อน ๆ อาจารย์ผู้ควบคุมด้วยกันก็พบว่ามีการดื่มสุรา บางครั้งพบว่าด้านหลังของหอพักชาย จะมีการตั้งวงดื่มสุรากันอย่างสนุกสนาน บางโอกาสยังพบว่าในกลุ่มที่ร่วมวงดื่มสุรากับกันนั้น มีทั้งนักศึกษาในหอพัก อาจารย์ผู้ควบคุม และนักศึกษารุ่นพี่ร่วมด้วย แทบกล่าวได้ว่า ปัญหาการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติธรรมดาของวิทยาลัยแห่งนี้ เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ดื่มสุราและส่งผลให้เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อนักศึกษารุ่นน้องที่เข้ามาใหม่ ทำให้เอาเป็นแบบอย่างในที่สุด

สำหรับการสูบบุหรี่ พบว่าส่วนใหญ่มีสาเหตุจากเคยสูบบุหรี่ก่อนที่จะเข้าเรียนในวิทยาลัย และพบทุกชั้นปี ส่วนบางรายนั้นเมื่อได้พบเห็นเพื่อนที่สูบบุหรี่ จึงเห็นว่าเป็นสิ่งโก้เก๋ จึงทดลองบ้าง โดยมากมักจับกลุ่มกันแอบสูบบุหรี่ 5 – 10 คน และแอบซ่อนตัวเพื่อไม่ให้อาจารย์พบเห็นจึงกลายเป็นปัญหาในการปกครอง ทั้งต่อการเรียนการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัย

กรณีศึกษา

สิน (นามสมมติ) นักศึกษาชาย อายุ 18 ปี เล่าถึงสภาพครอบครัวให้ฟังว่า ครอบครัวมีอาชีพทำนา ฐานะของครอบครัวค่อนข้างยากจน โดยสินเป็นพี่ชายคนโตและมีน้องทั้งหมด 2

คน ส่วนบิดาเสียชีวิตเมื่อครั้งที่สินยังเรียนอยู่ชั้น ม.3 มารดาจึงต้องรับภาระหาเลี้ยงครอบครัว ด้วยการรับจ้างทำนาเพียงผู้เดียว โดยมีรายได้จากการรับจ้างทำนาเพียงเดือนละ 400 – 500 บาท เท่านั้นและไม่ค่อยแน่นอน เพราะแต่ละปีจะรับจ้างทำนาเพียง 1 – 2 เดือนเท่านั้น เพราะปัจจุบันส่วนใหญ่ทำนาปีละครั้ง ดังนั้นนอกเหนือจากการรับจ้างทำนาแล้ว มารดาของสินก็จะรับจ้างทั่วไปในหมู่บ้านตามฤดูกาล เช่น รับจ้างถางหญ้า ทำสวน หรือเผาไร่และเตรียมพื้นที่ทำการเกษตร เป็นต้น ซึ่งไม่เป็นหลักแหล่งแน่นอนขึ้นอยู่กับว่าชาวบ้านจ้างให้ทำอะไร ด้วยเหตุนี้สินจึงต้องออกหางาน เพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ในเริ่มแรกนั้น สินรับจ้างแบกของกับเพื่อน ๆ ในตลาด ในช่วงที่ต้องการเงินสำหรับเป็นค่าเล่าเรียน (ค่าเทอม) บางครั้งสินต้องรับจ้างขนของในช่วงกลางคืนอย่างหนัก โดยแบกขนพืชผักและข้าวโพดจากโกดังขึ้นรถบรรทุกสิบล้อตลอดทั้งคืน บางครั้งรู้สึกอ่อนเพลียมากจึงต้องนอนหลับตามแผงขายของในตลาดกับเพื่อน ๆ ส่วนกลุ่มเพื่อนที่รับจ้างแบกขนด้วยกันนั้น มีบางคนเสพยาบ้าอยู่ก่อนแล้ว และยังบอกกับสินว่าเมื่อเสพยาแล้วสามารถทำงานได้หนักขึ้นและแนะนำให้สินทดลองเสพยาบ้าง ช่วงแรกนั้นสินยังปฏิเสธไม่รับยาบ้าจากเพื่อนมาเสพยา แต่ก็แอบสังเกตเพื่อน ๆ ว่าเมื่อเสพยาแล้ว รู้สึกว่าเพื่อนขยันขันแข็งเป็นพิเศษ ทำงานได้มากกว่าที่สินทำ เพราะสินต้องหยุดพักเหนื่อยหลายครั้ง ขณะที่เพื่อนขนของอย่างต่อเนื่องไม่หยุดพักบ่อยเหมือนกับสิน เพื่อนจึงได้ค่าจ้างมากกว่า เพราะขนของได้จำนวนหลายเที่ยวมากกว่า เป็นอยู่อย่างนี้ประมาณสัปดาห์ ทำให้สินอยากได้เงินมาก ๆ เหมือนเพื่อน ๆ บ้าง จึงตัดสินใจด้วยตนเอง โดยขอยาบ้าจากเพื่อนมาทดลองเสพยาบ้าง สินยอมรับว่าเมื่อเสพยาแล้วสามารถทำงานได้มาก อดทนมากขึ้น ทำให้ได้รับค่าจ้างมากขึ้นกว่าที่เคยได้รับ จึงพอใจมาก และใช้ยาบ้าตั้งแต่นั้นมา

สินต้องอาศัยยาบ้าเพื่อให้มีแรงในการแบกของและไม่่วงในเวลากลางคืน ทำให้สามารถทำงานได้นาน ๆ การหยุดพักน้อยลง และทำได้ปริมาณงานมาก ส่งผลให้ได้รับค่าจ้างมากขึ้นกว่าที่เคยได้รับ เนื่องจากได้รับค่าจ้างเหมาถาวรรถบรรทุกคันละ 500 บาท โดยสินกับเพื่อนประมาณ 5 คน จะเริ่มทำงานตั้งแต่ประมาณเที่ยงถึงรุ่งเช้า จึงทำให้ตนเองต้องอดอยาก และเมื่อสินได้รับการคัดเลือกจากโรงเรียนมัธยมเดิมเพราะทางคณะกรรมการครูเห็นว่าครอบครัวของสินมีฐานะยากจน และสินก็ขยันขันแข็ง มีความอดสาหาหาเงินเรียนด้วยตัวเอง จึงพิจารณาคัดเลือกให้เข้าศึกษาต่อในระดับ ปวช. สาขาเกษตรกรรม ที่วิทยาลัยเกษตรกรรม และเทคโนโลยีพะเยา

เมื่อสินได้เข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยแห่งนี้แล้ว ก็พบว่า มีรุ่นพี่ที่ติดยาเสพติด (ยาบ้า) เหมือนกับสินอยู่เป็นจำนวนมาก และสินก็เคยผ่านประสบการณ์จากการซื้อขายยาเสพติดมา

บ้างในช่วงทำงานกับเพื่อน เพราะเคยซื้อยาบ้าจากกลุ่มบรรทุกสิบล้อและแหล่งขายอื่น ๆ มีอยู่ทั่วไปในตลาดซึ่งหาซื้อได้ง่าย จึงมีความคิดที่จะทำธุรกิจค้ายาบ้าระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่ติดยาเสพติดภายในวิทยาลัย จึงติดต่อกับเพื่อนที่ไม่ได้เรียนในวิทยาลัยแห่งนี้ ให้เป็นผู้ติดต่อซื้อยาบ้าจากพ่อค้าในตลาด บางครั้งต้องสั่งโดยตรงกับกลุ่มบรรทุกสิบล้อที่นำมาขาย สิ้นกล่าวต่อว่า เคยมีความคิดที่จะเลิกทำ เพราะกลัวถูกตำรวจจับ แต่เพื่อนมักขอความช่วยเหลือให้ช่วยซื้อยาบ้าให้อยู่เสมอ ด้วยความเกรงใจเพื่อน กอปรกับมีความรู้สึกที่เพื่อนให้ความสำคัญต่อตนมาก หากเลิกค้าก็จะทำให้เพื่อนเดือดร้อน และที่สำคัญคือ การค้ายาบ้ามีผลให้สิ้นมีรายได้จากเปอร์เซ็นต์การขาย เหลือเพียงพอที่สามารถแบ่งให้ทางบ้านได้ใช้จ่ายด้วย เพราะมารดามีอายุมากขึ้นรับจ้างทำงานเหมือนเดิมไม่ไหวแล้ว ขณะเดียวกันสิ้นยังสามารถส่งเงินให้น้องอีก 2 คนได้เล่าเรียนอีกด้วย ดังนั้น สิ้นจึงคิดว่าสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไป ถือว่าเป็นการช่วยเหลือเพื่อนฝูงและช่วยเหลือฐานะการเงินของครอบครัวในคราวเดียวกันด้วย

ทั้งนี้เนื่องจาก ตำบลแม่ณาเรือมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มีอายุประมาณ 150 ปี ในขณะที่วิทยาลัยเกษตรถูกก่อตั้งมานานกว่า 13 ปี ผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษาในตำบลนี้ส่วนใหญ่มีค่านิยมส่งลูกไปเรียนในตัวเมืองหรือจังหวัดอื่น ๆ มีเพียงส่วนน้อยที่ส่งเข้าเรียนที่วิทยาลัยเกษตรแห่งนี้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ประสงค์ให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียนในสาขาอื่น เพราะเรียนด้านเกษตรจบไปแล้วก็ไม่มีการทำ เพราะบางครอบครัวมิได้มีพื้นฐานทางการเกษตรกรรมมาก่อน อย่างไรก็ตามผู้ปกครองเล่าให้ฟังว่า บุตรชื่อเอก (นามสมมติ) เป็นนักศึกษาของวิทยาลัยแห่งนี้ โดยเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 นิสัยของเอกเป็นคนเรียบร้อย ร่าเริง ใจกว้างรักเพื่อน มีเพื่อนมาก บางครั้งเอกมักพาเพื่อนที่วิทยาลัยซึ่งอยู่ต่างอำเภอไปเที่ยวที่บ้านด้วย เพราะบ้านอยู่ห่างจากวิทยาลัยประมาณ 1 กิโลเมตร บางทีก็พากันไปเที่ยวในตัวเมืองก่อนแล้วจึงกลับมาพักค้างคืนที่บ้านพร้อมกับเพื่อนจนถึงวันอาทิตย์ตอนบ่ายจึงพากันกลับเข้าวิทยาลัย ส่วนใหญ่เอกมีเพื่อนมากต่างผลัดกันไปมาหาสู่กันเป็นประจำ และเพื่อนของเอกแต่ละกลุ่มก็มีได้นำความเดือดร้อนใด ๆ มาให้แต่อย่างใด บางครั้งเอกก็กลับมาช่วยงานที่บ้านช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ก็จะนำเรื่องการทำเกษตรตามที่ได้ศึกษามาปฏิบัติด้วย เพราะที่บ้านมีสวนลื่นจี 3 ไร่ บางครั้งเอกกับเพื่อน ๆ ก็พากันไปเที่ยวนอนเล่นที่สวนลื่นจีเป็นประจำ

ต่อมาในช่วงระยะหลัง เอกกับเพื่อนไม่ค่อยกลับไปเยี่ยมบ้านตามปกติ โดยนาน ๆ ครั้ง จึงจะกลับมาสักครั้งหนึ่ง และสังเกตพบว่าร่างกายของเอกผอมลงมาก และใบหน้าซีดเซียว จึงได้สอบถาม แต่เอกมักตอบเหมือนกันทุกครั้งว่า เรียนหนัก ต้องลงภาคสนาม จึงไม่ค่อยสบาย เพราะใกล้สอบจึงไม่มีเวลาพักผ่อน ส่วนเพื่อนของเอกซึ่งแต่เดิมสนิทสนมกับครอบครัว

เป็นอย่างดี แต่ระยะหลังเมื่อมาเที่ยวที่บ้านพร้อมกับเอก โดยมากนั่งรออนอกบ้าน จึงเรียกให้เข้ามาในบ้านแต่เพื่อนของเอกก็ไม่ยอมเข้า บางครั้งก็ไม่มาเลย ให้เอกกลับมาคนเดียว ในช่วงหลังแต่ละครั้งที่เอกกลับมาเยี่ยมบ้าน ส่วนมากจะไม่พักค้างคืน แต่จะรีบกลับในวันนั้น บางครั้งมาไม่ถึงครึ่งชั่วโมงก็รีบกลับ โดยอ้างว่าจะกลับเข้าวิทยาลัย ก่อนที่เอกจะกลับไปนั้น ก็มีขอลเงินทางบ้านเพิ่มขึ้นเป็นประจำทุกครั้ง ซึ่งทางบ้านก็ได้ส่งส่วยใด ๆ เพราะมั่นใจ และเชื่อใจในตัวเอกมาก

หลังจากนั้นระยะหนึ่งทางวิทยาลัยมีหนังสือมาเชิญไปพบ โดยแจ้งว่าเอกกับเพื่อนกระทำผิดโทษฐานเสพยาบ้าและหนีเรียน จึงเชิญผู้ปกครองมาพบ เพื่อลงข้อรับทราบ มีการลงโทษทำทัณฑ์บน และพักการเรียน ทางบ้านของเอกจึงได้ทราบว่าเป็นเอกและเพื่อนเสพติดยาบ้า เมื่อกลับถึงบ้านจึงสอบถามความจริงจากเอก เอกจึงยอมรับและเล่าให้ฟังถึงเหตุที่ต้องติดยาว่า เพราะมีเพื่อนนักศึกษากลุ่มหนึ่ง นำยาบ้ามาให้ทดลองเสพ เอกเห็นว่าเสพครั้งเดียวคงไม่ติด ประกอบกับอยากรู้ว่าเมื่อเสพเข้าไปแล้วจะรู้สึกอย่างไร และตั้งใจว่าจะลองเพียงครั้งเดียว จึงตัดสินใจรับยาบ้าจากเพื่อนมาทดลองเสพ ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาด และในครั้งต่อมาเพื่อนกลุ่มนั้นก็นำยาบ้ามาแบ่งให้เสพอีก และครั้งนี้ได้แบ่งให้เพื่อนคนอื่น ๆ ในกลุ่มที่เหลือด้วย เอกกับเพื่อนปฏิเสธไม่ได้จึงต้องเสพอีก และในครั้งต่อ ๆ ก็เป็นเช่นนี้อีกจนกระทั่งเอกกับเพื่อนทั้งหมดติดยาบ้า จนต้องซื้อมาเสพเพราะเพื่อนกลุ่มนั้นไม่แบ่งให้ฟรีเหมือนครั้งแรกอีกแล้ว และตั้งแต่นั้นมาเอกจึงไม่อยากกลับบ้านเพราะกลัวทางบ้านทราบเรื่องแล้วจะเสียใจ แต่เมื่อเงินหมดก็จำเป็นต้องกลับไปบ้านเพื่อขอเงินมาซื้อยาบ้า และวันที่ถูกอาจารย์จับได้ก็เพราะวันนั้นหนีเรียนวิชาภาคปฏิบัติ ไปเสพยาบ้าที่ป่าข้างวิทยาลัยกับเพื่อน ๆ เพื่อนคนอื่นกับอาจารย์ประจำวิชาเห็นจึงถูกจับได้ในที่สุด

แทน (นามสมมุติ) เป็นนักศึกษาที่เข้ามาเรียนยังวิทยาลัยแห่งนี้ด้วยความที่ว่ามีฐานะเรียนที่ไหนเพราะผลการเรียนตกต่ำไม่สามารถสอบเข้าเรียนที่ไหนได้ จากโรงเรียนเดิมที่แทนเรียนตอนมัธยมต้น แทนก็เป็นนักเรียนที่ถูกฝ่ายปกครองทำโทษและทำทัณฑ์บนไว้เนื่องจากจับได้ว่ามีการสูบบุหรี่หรือถึงเสพยาเสพติดยา (ยาบ้า) ในโรงเรียน เมื่อแทนได้เข้ามาเรียนยังวิทยาลัย เมื่อต้องมาอาศัยอยู่หอพัก ที่ทางวิทยาลัยจะปล่อยให้ นักศึกษามีอิสระในการดำเนินชีวิต เพราะถือเป็นการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่มีพ่อแม่ ครู อาจารย์เข้ามากำกับดูแลอย่างใกล้ชิด ทำให้แทนชอบความมีอิสระดังกล่าวค่อนข้างมาก ตลอดจนบริเวณสถานที่ในวิทยาลัยเป็นป่าค่อนข้างมาก ทำให้สะดวกต่อการแอบสูบบุหรี่หรือยาเสพติดยา รวมการเรียนการสอนบางวิชาที่ทางอาจารย์ไม่ได้มีการเข้มงวดเรื่องการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียน ทำให้แทนมีเวลาว่างมาก

มายในการกระทำการดังกล่าว เพราะบางครั้งก็ไม่เข้าเรียน เมื่อนานเข้าแทนต้องใช้จ่ายเสพติดในการสูบมากขึ้น ทำให้แทนต้องขอเงินจากทางบ้านมากขึ้น โดยโกหกว่ามาซื้ออุปกรณ์การเรียนหรือทำกิจกรรมต่างๆ หนักๆ เข้าทางบ้านเห็นว่าแทนใช้จ่ายเงินมากเกินไปในแต่ละเดือน ทำให้ทางบ้านต้องบังคับแทนโดยการกำหนดวงเงินที่แน่นอนให้แทนใช้ในแต่ละเดือน เมื่อแทนมีรายได้จากทางบ้านเป็นจำนวนเงินที่ตายตัว ทำให้ประมาณกลาง ๆ เดือนแทนก็ไม่มีเงินสำหรับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทำให้แทนต้องหยิบยืมเพื่อน เมื่อยืมบ่อยๆ ขึ้นและแทนไม่ได้คืนเงินดังกล่าวให้เพื่อน ต่อมาก็ไม่มีใครให้แทนยืมเงินอีก ทำให้แทนต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายหรือซื้อยาเสพติดมาสูบโดยวิธีการลักขโมยเงินเพื่อนบ้าง หรือสิ่งอื่นๆ ที่พอมีค่าสำหรับการตีเป็นค่าเงินได้ หลายครั้งที่แทนถูกเพื่อน ๆ จับได้ และถูกอาจารย์ลงโทษถึงขั้นการทำทัณฑ์บน และทางอาจารย์ก็บอกให้ทางนักศึกษาที่เป็นเพื่อนที่พักอยู่ด้วยกันกับแทนระมัดระวังทรัพย์สินของตนให้มากขึ้น ทำให้แทนต้องลำบากในการขโมยสิ่งของจากเพื่อน ๆ จนถึงขั้นแทนต้องออกมาขโมยสิ่งของจากชาวบ้านละแวกใกล้วิทยาลัย และถูกจับได้ทำให้แทนต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย และพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาไปที่สุด

4. ปัญหานักศึกษาหนีเที่ยว

ปัญหานักศึกษาหนีเที่ยว พบว่ามีทั้งที่หนีเที่ยวในช่วงเรียนปกติ และส่วนมากพบในช่วงที่มีเทศกาลและงานต่าง ๆ สำหรับกรณีการรวมกลุ่มของนักศึกษาเพื่อโคดเรียนหนีเที่ยวในช่วงปกติ ส่วนใหญ่มีประมาณ 2 – 3 คน โดยนัดกันออกไปหนีเที่ยวตอนกลางคืนเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งนัดกับเพื่อนนักศึกษาที่อยู่หอพักอื่นซึ่งมีทั้งเพื่อนหญิงและชาย เพื่อไปเที่ยวสถานบันเทิงต่าง ๆ จนสถานบริการปิดจึงพากันไปนอนที่หอเพื่อนนอกวิทยาลัย พอใกล้สว่างจึงรีบกลับแอบเข้าหอพักเพื่อมิให้มีใครสังเกตได้ สำหรับการหนีเรียนหนีเที่ยวช่วงกลางวัน พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชายที่ไม่ชอบศึกษาเล่าเรียนเป็นพื้นฐาน โดยมักจะนัดกันหนีเที่ยวเข้าไปในตัวเมือง ไปเดินเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า บางครั้งชวนกันไปดื่มสุรา บางกลุ่มไปคัดรอนนักเรียนหญิงช่วงเลิกเรียนตอนเย็น เป็นต้น สำหรับในช่วงที่มีเทศกาลและงานต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาหนีเที่ยวมากที่สุด เช่น การหนีออกเที่ยวกลางคืนกับกลุ่มเพื่อน หรือได้นัดกับเพื่อนหญิงออกไปเที่ยวงานกาชาด งานลอยกระทง หรืองานฤดูหนาว เป็นต้น โดยมากเมื่อหนีเที่ยวแล้วบางกลุ่มไม่ได้กลับเข้าหอพักไม่ทัน เพราะมีเงินไม่สร้างต้องพักค้างที่หอเพื่อน จึงส่งผลให้ขาดเรียน นอกจากการโคดเรียนหนีเที่ยวนอกวิทยาลัยแล้ว ยังพบว่ามีนักศึกษาบางกลุ่มที่ไม่สนใจการเรียน หนีเรียนในวิชาที่ไม่ชอบ โดยหลบซ่อนอยู่ภายในวิทยาลัยจนหมดชั่วโมงของวิชา

นั้น ๆ แล้วจึงกลับเข้าเรียนในวิชาต่อไปตามปกติ บางกลุ่มก็หนีเรียนเพื่อแอบไปสูบบุหรี่ เสพยา บ้า ด้วยเช่นกัน

ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาหนีเรียนสามารถจำแนกได้ดังนี้ สำหรับกลุ่มนักศึกษาที่หนีเรียนช่วงกลางคืน พบว่าส่วนใหญ่เกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียน และการใช้ชีวิตในหอพักของวิทยาลัย จึงมีความอยากเที่ยวโดยอ้างว่าเพื่อเปิดหูเปิดตา จึงรวมกลุ่มนัดแนะกันหนีออกไปเที่ยว แต่อย่างไรก็ดี ก็ยังพยายามที่จะกลับมาเรียนในวันรุ่งขึ้นให้ทัน อีกส่วนหนึ่งที่หนีเที่ยวในช่วงเทศกาลต่าง ๆ กล่าวว่าเพราะทนเสียงเรียกร้องของความสนุกสนานในช่วงเทศกาลไม่ได้ จึงต้องหนีออกไปเที่ยวประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือ ส่วนใหญ่เพื่อนนักศึกษาด้วยกันต่างหนีเที่ยวกันค่อนข้างมาก จึงเอาแบบอย่างด้วย เพราะตามปกติแล้วมิได้หนีเที่ยวในช่วงเรียนปกติแต่อย่างใด ซึ่งจะเห็นว่ากรณีเที่ยวของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มนี้ ส่วนมากมีสาเหตุหลักมาจากความเบื่อหน่าย การใช้ชีวิตในหอพักที่ซ้ำซากจำเจ จึงต้องการเปลี่ยนบรรยากาศโดยการหนีเที่ยวนอกวิทยาลัยบ้าง อีกทั้งในช่วงเทศกาลความต้องการเที่ยวเพื่อความสนุกสนานมีมาก จึงหนีเที่ยวเลียนแบบเพื่อนคู่บ้าง แต่ก็มิได้ละทิ้งภาระหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน

สำหรับนักศึกษากลุ่มที่หนีเที่ยวในช่วงเวลาเรียนปกติ พบว่าส่วนมากเป็นผู้ที่ไม่มีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเป็นพื้นฐานอยู่ก่อนแล้ว เนื่องจากการเรียนที่ผ่านมาไม่ดีเพราะเรียนไม่เก่ง จึงท้อแท้ไม่มีกำลังใจที่จะเรียน ประกอบกับเพื่อนเรียกร้องชักชวนให้ไปเที่ยวด้วย อีกทั้งหลีกเลี่ยงง่ายเบียงไม่เป็น เพราะตนเองมีความต้องการอยู่ในใจอยู่แล้วจึงหนีเที่ยวด้วยกัน ส่วนมากไม่สนใจว่าผลการเรียนจะเป็นอย่างไรบ้าง หรือจะกลับมาเข้าเรียนได้ทันหรือไม่ นักศึกษากลุ่มนี้จึงมีปัญหาด้านการเรียนมากที่สุด ส่วนในขณะนี้นักศึกษากลุ่มที่หนีเรียนไม่เข้าเรียนเฉพาะบางวิชานั้น ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากความเบื่อหน่ายเนื้อหาวิชานั้นบ้าง บางส่วนไม่ชอบลักษณะการสอน หรือนิสัยส่วนตัวของอาจารย์ผู้สอนบ้าง จึงมีอคติต่อผู้สอน ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการเรียนวิชานั้น ๆ แต่เมื่อผ่านพ้นช่วงเวลาของวิชานั้นไปแล้ว ก็พากันเข้าเรียนวิชาอื่น ๆ ตามปกติ ส่งผลให้ผลการเรียนเฉพาะวิชาที่หนีเรียนไม่ดีเท่าที่ควร สำหรับกลุ่มนักศึกษากลุ่มสุดท้าย ที่เกรงหนีเรียนทั้งออกนอกวิทยาลัย และทั้งที่อยู่ภายในวิทยาลัย เนื่องมาจากกลัวอบเสพยาบ้า สูบบุหรี่ หรือดื่มสุรา พบว่านักศึกษากลุ่มนี้มักมีปัญหาทางด้านครอบครัวมาก่อน ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่แตกแยก หย่าร้าง บิดาหรือมารดาเสียชีวิต เป็นต้น จึงทำให้ขาดความอบอุ่นขาดขวัญกำลังใจตั้งแต่เล็ก มักมีนิสัยก้าวร้าว เอาแต่ใจ ต้องการเรียกร้องความสนใจ ต้องการให้คนอื่นยอมรับ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนเดียวกัน ต้องการแสดงความกล้าเพื่อปกปิดซ่อนเร้นความขลาดกลัวของตน จิตใจอ่อนไหวง่าย เป็นต้น จากการสังเกตพบว่า นักศึกษากลุ่ม

นี้จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มเฉพาะพรรคพวกที่มีลักษณะนิสัยคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ และที่สำคัญก็คือ โดยมากไม่สนใจการเรียนมาตั้งแต่ต้นเกือบทั้งหมด

ปัญหาการหนีเรียนเที่ยวเตร่ กล่าวโดยรวมได้ว่ามีทั้งหนีเที่ยวนอกวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่หนีเที่ยวกลางวัน หรือวันศุกร์สุดสัปดาห์ บางกลุ่มมีเฉพาะนักศึกษาวิทยาลัย บางกลุ่มมีเพื่อต่างสถาบันรวมอยู่ด้วย ส่วนกลุ่มที่หนีเรียนแต่ไม่ได้ออกไปข้างนอกวิทยาลัย ส่วนใหญ่มักหลบซ่อนอยู่ตามห้องพัก หรือหลบอยู่ตามโครงการต่าง ๆ หรือพุดคุยกันอยู่ตามโรงอาหารโดยส่วนใหญ่หนีเรียนแต่ไม่หนีเที่ยว สำหรับบทลงโทษนักศึกษาที่หนีเที่ยว ถ้าจับได้จะถูกลงโทษสถานหนัก ตั้งแต่พักการเรียน ทำทัณฑ์บน และไล่ออก เพราะนักศึกษามีเวลาเรียนไม่พอจึงไม่มีสิทธิ์สอบในวิชานั้น ๆ ซึ่งแต่ละเทอมจะมีนักศึกษาถูกไล่ออกประมาณ 3 – 4 คน นอกจากนั้นก็มักกลับมาเรียนหลังเปิดเทอม นักศึกษากลุ่มนี้จะมาจากกลุ่มครอบครัวที่เลี้ยงดูแบบตามใจขาดวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเอง มีนักศึกษาคนหนึ่งในกลุ่มชอบหนีเที่ยวเป็นประจำชอบเกรหนีเที่ยวมากกว่าศึกษาเล่าเรียน เพราะผู้ปกครองเลี้ยงดูแบบตามใจ ไม่ได้เข้มงวดกวดขันเรื่องการเรียน ทำให้มีนิสัยติดตัวมาจากครอบครัว จึงชอบแอบหนีเที่ยวอยู่เสมอ

กรณีศึกษา

แก่ง (นามสมมติ) นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 อายุ 18 ปี เล่าถึงสภาพครอบครัวให้ฟังว่า ครอบครัวของแก่งฐานะปานกลาง บิดาและมารดามีอาชีพขายของอยู่ในตลาด ดังนั้นทุก ๆ เช้า ประมาณตี 4 (4.00 น.) ทั้งบิดามารดาจะตื่นเตรียมตัวออกไปขายของในตลาด และจะกลับเข้าบ้านหลัง 4 ทุ่ม (22.00 น.) เป็นประจำทุกวัน ดังนั้น แก่งจึงถูกปล่อยให้อยู่กันตามลำพังกับน้อง 3 คน โดยไม่มีใครคอยควบคุมดูแล ต่อมาแก่งเริ่มมีนิสัยชอบเที่ยวเตร่กับเพื่อน ไม่ค่อยสนใจน้องและครอบครัว บางช่วงมารดาก็บอกรให้ไปช่วยขายของที่ตลาดหลังเลิกเรียน แก่งก็จะไปที่ตลาดแต่ไม่ได้ช่วยขายของ กลับอาศัยและเล่นกับเพื่อนในตลาด ส่วนบิดามารดาเห็นว่าแก่งเล่นกับเพื่อนฝูงอยู่ในบริเวณตลาด ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น และไม่หนีไปเที่ยวที่อื่นก็เฉยไม่ว่ากล่าวอะไร นอกจากนี้ การที่บิดามารดาว่านวายอยู่กับการขายของ จึงมิได้สนใจในเรื่องการเรียนของแก่ง ต่างเห็นว่าแก่งไปโรงเรียนก็ฟังพอใจแล้ว ดังนั้น ผลการเรียนของแก่งจึงไม่ค่อยดีนักมาตั้งแต่อยู่ชั้นประถมศึกษามาแล้ว

ด้วยลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของแก่ง ที่เป็นคนชอบเที่ยวเตร่ติดตัวมาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากถูกปล่อยให้เป็นอิสระอยู่กับน้องโดยลำพัง ที่ไร้กฎระเบียบมาบังคับควบคุม และจากการที่ครอบครัวปล่อยให้ทำตามใจตนเองโดยไม่มีกฎเกณฑ์บังคับ จึงทำให้แก่งรักอิสระมาตั้งแต่

เด็ก ซึ่งได้ส่งผลให้ใช้ชีวิตที่วุ่นวายเมื่อเข้าศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีพะเยา ก็ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียนจริงจัง ถือคติที่ว่าทำในสิ่งที่ตนเองชอบทำ คือทำตามอำเภอใจตนเอง จนกระทั่งได้เข้ามาเรียนในวิทยาลัย ได้คบเพื่อนที่มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันคือ ชอบเกรงหนีเที่ยว ไม่ค่อยสนใจการเรียน ไม่ชอบให้ใครควบคุมบังคับ เก่งเล่าให้ฟังต่ออีกว่า ในบางวิชานั้น มีความรู้สึกเบื่อนายอาจารย์ผู้สอนเป็นอย่างมาก เพราะไม่ค่อยเอาใจใส่การสอน หรือบางครั้งก็ทำโทษนักศึกษาที่หนีเรียนรุนแรงเกินไป จึงทำให้นักศึกษากลุ่มหนึ่งรวมตัวกันหนีเรียนในวิชาที่พวกเขาไม่ชอบ ส่วนใหญ่ก็จะไปเที่ยวเตร่อยู่ตามโรงเรียนมัธยมเพื่อจีบ นักเรียนหญิงเป็นแฟน ส่วนในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ ก็จะนัดกันไปดูวิดีโอบ้านเพื่อน ดูหนัง บางครั้งมีวุ่นตามห้างสรรพสินค้า สถานเริงรมย์ ดิสโก้เธค ไปเที่ยวตามสวนสาธารณะ และบริเวณกวนพะเยา เป็นต้น

กอย (นามสมมุติ) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่ พ่อรับราชการ แม่เป็นแม่บ้าน ต่อมาเมื่อกอย เรียนอยู่ชั้น ม. 2 ทั้งพ่อแม่แยกทางกัน พ่อแม่แต่งงานใหม่ กอยถูกส่งให้ไปอยู่กับตา ยาย พักหนึ่ง ความที่ตาเป็นคนที่ยึดติดการเลี้ยงลูกแบบโบราณ ที่ต้องให้ลูกหลานอยู่โอวาท และถือว่าการแสดงความคิดเห็นเป็นการโต้เถียงผู้ใหญ่ ตลอดจนตายังยกตัวอย่างลูก ๆ ของตนเองที่ได้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานจากแบบการเลี้ยงดูของตนเอง ทำให้ตาชอบบังคับให้กอย ทำตามแบบแผนการเลี้ยงดูของตา ทำให้กอยต้องอึดอัด และชอบเถียงตาเป็นประจำ จากการที่กอยไม่ชอบให้ใครมาบังคับตลอดจนบ้านของตาที่กอยอาศัยอยู่ด้วยห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้กอยต้องโกหกพ่อของตนเองเพื่อหาโอกาสเข้ามาอยู่หอพักในตัวเมือง ในช่วงที่มาอยู่หอพักนี้ กอยได้เที่ยวกับเพื่อนมากขึ้น ทำให้ผลการเรียนออกมาค่อนข้างต่ำ เมื่อจบ ม. 3 แล้วไม่สามารถเข้าไปเรียนที่ไหนได้ ทำให้ต้องเข้ามาเรียน ณ วิทยาลัยเกษตรแห่งนี้ เนื่องจากกอยเองไม่ชอบเรียนเกษตรกรรมเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เพราะต้องมีการทำงานภาคสนาม เช่นการทำเกษตรเพาะปลูกพืชต่าง ๆ ตลอดจนยังติดนิสัยชอบเที่ยวเตร่ รวมถึงต้องมาอยู่หอพักซึ่งอยู่ห่างไกลการตรวจสอบของตา ยาย และพ่อ รวมถึงการดูแลของอาจารย์ผู้คุมหอพักไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง ทำให้กอยมีโอกาสเที่ยวได้มากขึ้น ไม่สนใจการเรียน ทำให้เทอมแรกผลการเรียนออกมาได้เกรดเฉลี่ยไม่ถึง 1.00 ทำให้ทางวิทยาลัยต้องเชิญผู้ปกครองเข้าพบ และต้องมีการทำทัณฑ์บนต่อไป

สร (นามสมมุติ) เป็นลูกชายของชาวเขาชุมชนที่สูง ได้รับสิทธิในการมีบัตรประชาชนจากทางการ ตั้งแต่เด็ก สรได้มีชีวิตความเป็นอยู่บนดอย เป็นปกติของเด็กชาวเขา โดยทั่วไปอยู่แล้วที่ต้องช่วยครอบครัวทำงานตามลักษณะหน้าที่ของงานที่แบ่งเพศกันชัดเจน

ทำให้ศรต้องเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบตั้งแต่เด็ก หลังจากได้เรียนจบประถมแล้ว ศรได้มีโอกาสเข้าเรียนโรงเรียนแบบที่ทางการได้จัดไว้กับเด็กชาวเขา หรือเด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียได้ เป็นโรงเรียนแบบกินนอนประจำ และต้องทำการเพาะปลูกพืช หรือเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ เป็นอาหารในชีวิตประจำวันตามตารางหน้าที่รับผิดชอบของครูที่ได้จัดไว้ ซึ่งก็เป็นลักษณะการดำเนินชีวิตที่คล้าย ๆ กับที่ศรได้ทำมาตั้งแต่อยู่กับพ่อแม่มาตั้งแต่เด็กอยู่แล้ว สิ่งดังกล่าวไม่ได้สร้างปัญหาให้กับศรสำหรับการดำรงชีวิตเลย ต่อมาเมื่อศรได้เข้ามาเรียนต่อในวิทยาลัย ได้มาอยู่กับเพื่อนวัยเดียวกันที่ต่างเริ่มมีความเป็นหนุ่มมากขึ้น เริ่มสนใจเพศตรงข้าม สนใจตนเองให้ดูดีในสายตาของเพศตรงข้าม รวมถึงพยายามทำตนเองให้เด่นหรือให้เป็นที่รู้จักของเพศตรงข้ามให้ได้มากที่สุด ชีวิตความเป็นอยู่ในวิทยาลัย จะมีความแตกต่างไปจากชีวิตเดิม ๆ ของศรอย่างสิ้นเชิง เพราะศรไม่มีใครมาควบคุมความประพฤติ ความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิด ทำให้ศรมีอิสระที่จะทำอะไรก็ได้ตามที่ตนเองอยากจะทำ ณ ที่นี้เองศรได้มีโอกาสเที่ยวผับ คาราโอเกะ คูภาพยนต์ หรือสถานบันเทิงในหลาย ๆ รูปแบบที่ศรไม่เคยเจอมาก่อน สิ่งดังกล่าวได้สร้างสีสัน ความตื่นเต้นในชีวิตศรเป็นอันมาก เนื่องจากตลอดเวลาที่ผ่านมาศรไม่ได้มีโอกาสที่จะได้ทำ เที่ยว เจอสิ่งเหล่านี้มาก่อน ทำให้ศรต้องหากลุ่มเพื่อนที่ชอบเที่ยวเหมือนกัน ช่วงแรกอาจเที่ยวกันในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ต่อมาได้เพิ่มวันเที่ยวมากขึ้น บางโอกาสที่เที่ยวแล้วไม่สามารถกลับมานอนที่หอพักของวิทยาลัยได้ ทำให้ต้องขาดเรียนในวันรุ่งขึ้น และจากการขาดเรียนก็ไม่ได้มีผลชัดเจนกับศรโดยทันที อาจเป็นเพราะอาจารย์ไม่ได้สนใจ หรืออื่น ๆ ทำให้ศรคิดว่าการหนีเรียนก็ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง ทำให้ต่อมาศรหนีเรียนเพื่อไปเที่ยวกลางคืนบ่อยขึ้น ๆ และเป็นประจำและแทบไม่มีเวลาที่จะเข้าเรียนเลย จนในที่สุดศรก็หมดสิทธิ์ในการสอบเนื่องจากการเข้าชั้นเรียนไม่ครบ ทำให้ไม่ผ่านในการเรียนวิชานั้น และในที่สุดต้องถูกพักการเรียนต่อมา

5. ปัญหาการพนัน

ปัญหาการพนันนี้เกิดจากการที่นักศึกษาบางคนมีเวลาว่างหลังเลิกเรียน หรือในช่วงกลางคืน แล้วมิได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในช่วงแรก ๆ ก็จับกลุ่มคุยกันแต่ก็เกิดความเบื่อหน่าย จึงคิดเล่นเกมส่เพื่อให้เกิดความสนุกสนานภายในกลุ่มขึ้น โดยมีจุดประสงค์คือ เพื่อฆ่าเวลาแก้เหงา และเพื่อหารายได้ จึงมีการแอบเล่นการพนันในบริเวณหอพักชายในช่วงกลางคืน ขณะที่อาจารย์ผู้คุมหอพักไม่อยู่ ออกไปข้างนอกบ้าง หรือหลับบ้าง โดยแอบเล่นกันเงียบ ๆ ภายในห้องพัก สำหรับการพนันที่นิยมเล่นกันส่วนใหญ่ได้แก่ การเล่นไพ่ประเภทต่าง ๆ โดย

เฉพาะไฟดรัมมี ไฟป็อก นิยมมากกว่าประเภทอื่น ทั้งนี้เนื่องจากอุปกรณ์การเล่นมีเพียงแค่ไฟ 1 สำหรับ พร้อมกับผ้าปูรอง และสมุดสำหรับบันทึกคะแนน เมื่ออาจารย์ผู้คุมหอพักมาตรวจก็สามารถสลายตัวได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่ก็รู้จักวิธีการเล่นไฟทั้ง 2 ชนิดนี้อยู่แล้ว จึงไม่ต้องเสียเวลาฝึกหัด

ในช่วงเริ่มแรกนั้น ส่วนใหญ่จะเล่นพนันกันในกลุ่มที่เรียกกันว่า “ขา” หรือสมาชิกผู้เล่น เริ่มจากจำนวนไม่กี่คนต่อมาก็เพิ่มจำนวนสมาชิกมากขึ้น และแยกเป็นหลายกลุ่มเป็นที่แพร่หลาย ส่วนใหญ่จับกลุ่มเล่นกันเงียบ ๆ บางครั้งก็เล่นกันจนกระทั่งสว่าง ส่วนมากมักเป็นห้องพักของรุ่นพี่ โดยรุ่นพี่รับเป็นเจ้ามือพนัน แล้วชักชวนเพื่อน ๆ และรุ่นน้องซึ่งเป็นขาไฟประจำไปเล่นกัน นอกจากนี้ ยังพบว่ามีนักศึกษาบางคนเห็นเพื่อนเล่น จึงอยากเล่นบ้าง อยากรู้ อยากลอง เพื่อจะได้เข้ากลุ่มได้ จึงขอให้เพื่อนที่เล่นเป็นช่วยสอนให้ บางครั้งก็ร่วมเล่นลองผิดลองถูกให้ผู้เล่นในวงสอนกันขณะเล่นก็มี ลักษณะของการรวมกลุ่มกันเล่นพนันนั้น ปรากฏทั้งในกลุ่มนักศึกษาในหอพักชาย และหอพักหญิงมาโดยตลอด นอกจากการเล่นไฟแล้ว จะเห็นว่าปัจจุบันมีสื่อที่เสนอแนะและทำเป็นตัวอย่างมากมาย นักศึกษาจึงลอกเลียนแบบหลายประเภท นักศึกษาที่มีความคิดพลิกแพลง จึงลอกเลียนมาทดลองเล่นบ้างจนกระทั่งติดพนันในที่สุด

นอกจากการเล่นไฟ แล้วยังพบว่ามีการพนันชนิดอื่นรวมอยู่ด้วย ได้แก่ พนันบอล ซึ่งพบเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาชาย พนันหอย พบว่ามีการตั้งเป็นเจ้ามือหอย มีการซื้อขายหอยได้ดิน เป็นต้น แต่ทั้งการพนันบอล และพนันหอยในวิทยาลัยนั้น กลับพบว่ามีไม่มากนัก เนื่องจากการพนันบอลขึ้นอยู่ช่วงฤดูการแข่งขัน ขณะที่พนันหอยนั้นเงินรางวัลค่อนข้างต่ำ เพราะเจ้ามือเป็นนักศึกษาด้วยกัน และที่ผ่านมามีปัญหาเจ้ามือไม่จ่ายเงินรางวัลให้กัน จึงทำให้ไม่เป็นที่นิยมเหมือนกับการเล่นไฟ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

การจับกลุ่มเล่นการพนันในหอพักนักศึกษาจะเกิดขึ้นเป็นประจำอยู่เสมอ และส่งผลให้เกิดปัญหาการติดพนันกันในช่วงพนัน ดังนั้นจึงมีการทวงถามหนี้ที่ติดค้างกันอยู่ จนกลายเป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาท เนื่องจากมีการ “เบียด” หรือไม่จ่ายหนี้คืนให้กัน โดยเฉพาะในกลุ่มของนักศึกษาชาย จึงมีการชกต่อยกัน บางครั้งเรื่องนี้ทราบไปถึงผู้คุมหอหรือฝ่ายปกครอง จึงมีการติดตามสอบสวนและมีคำสั่งห้าม แต่พอเนิ่นนานไปก็จะเริ่มเล่นกันใหม่ซึ่งเป็นลักษณะเช่นนี้อยู่เสมอ

สำหรับการลงโทษของทางวิทยาลัยก็คือ ถ้ามีการจับได้ ก็จะถูกลงโทษสถานหนัก ตั้งแต่ถูกสั่งพักการเรียน ทำทัณฑ์บน และไล่ออก ที่ผ่านมามีนักศึกษาลูกถูกไล่ออกพ้นจาก

สภาพการเป็นนักศึกษาของวิทยาลัย เนื่องจากการถูกจับได้ว่าเล่นการพนันและตั้งตัวเป็นเจ้ามือพนัน เอมละประมาณ 3 – 4 คนแล้ว

6. ปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย

การลักขโมยทรัพย์สินซึ่งกันและกันในกลุ่มนักศึกษา ได้กลายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในวิทยาลัย เป็นผลสืบเนื่องมาจากมีกลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาติดยาเสพติด คิดเห็นว่าการพนัน และกลุ่มที่ต้องการหาเงินเพื่อไปเที่ยวเตร่ จึงพยายามดิ้นรนเพื่อหาเงินไปซื้อยาบ้ามาเสพเพื่อใช้คืนให้แก่เจ้าหนี้นั้น หรือนำไปใช้จ่ายและเที่ยวเตร่ ซึ่งส่วนใหญ่มักใช้วิธีลักขโมยทรัพย์สินของเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ไปขายแลกเปลี่ยนเป็นเงิน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นทั้งในกลุ่มนักศึกษาชายและหญิง

สำหรับการลักขโมยสิ่งของในกลุ่มนักศึกษาหญิง ส่วนใหญ่จะขโมยสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น เครื่องสำอาง น้ำหอม และขโมยเงินเมื่อเพื่อนเผลอ ทั้งนี้พบว่านักศึกษาหญิงที่มีพฤติกรรมลักขโมยนั้น บางรายมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน และทางบ้านไม่ได้ส่งเงินมาให้ จึงขาดเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เมื่อเพื่อนนักศึกษาเผลอจึงตัดสินใจขโมยเงิน หรือสิ่งของของเพื่อนแล้วแต่โอกาส ถ้าเป็นสิ่งของจะนำไปจำหน่าย หรือนำไปขายเพื่อเอาเงินมาใช้

แต่ในกลุ่มนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมด้านนี้พบว่า ส่วนใหญ่ขโมยเสื้อผ้า โดยเฉพาะกางเกงยีนส์ รองเท้า รวมทั้งสิ่งของมีค่าอื่น ๆ ของเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน บางส่วนพบว่ามีพฤติกรรมแอบลักขโมยเสื้อผ้า กางเกงของนักศึกษาคนอื่นที่ซักรีดไว้ในช่วงกลางคืน หรือเครื่องวิทยุเทป ของมีค่าต่าง ๆ แล้วนำไปขายต่อเพื่อนำเงินมาเล่นการพนัน บางคนก็เอาไปใช้เองที่บ้านหรือเอาไปให้พี่น้องที่บ้าน นอกจากนี้ยังพบการขโมยเงินรวมอยู่ด้วย ซึ่งเป็นการลักขโมยเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่บางรายถึงขั้นลักขโมยรถจักรยานยนต์ของเพื่อน โดยเริ่มแรกนั้นมาขอยืมใช้รถก่อนเพื่อไปทำธุระนอกวิทยาลัย ส่วนใหญ่ไว้ใจกันจึงให้กุญแจรถให้เพื่อนยืมใช้รถ และเพื่อนจะนำมารถมาคืนให้ทุกครั้งจนตายใจ ขณะที่ออกไปข้างนอกวิทยาลัยนั้น ก็แอบนำกุญแจรถไปทำสำรองขึ้นมาใหม่ จากนั้นทั้งเวลาไประยะหนึ่ง แล้วหาโอกาสขโมยรถออกไปขายต่อให้แก่ผู้รับซื้ออีกทีหนึ่งที่นัดกันไว้ ส่วนใหญ่มักเป็นช่วงที่ทราบว่าเจ้าของรถมิได้กลับไปเยี่ยมบ้าน เพราะที่ผ่านมานั้นโดยมากรถหายในช่วงที่มีการแข่งขันกีฬาหรือการแข่งขันทักษะต่าง ๆ และในช่วงวันหยุด ซึ่งส่วนใหญ่ออกไปนอกวิทยาลัย ทำเป็นว่ากลับไปเยี่ยมบ้านแต่แท้จริงนั้น

แอบไปซ่อนอยู่พอช่วงกลางคืนจึงแอบย้อนกลับเข้าวิทยาลัยเพื่อขโมยรถ โดยไม่มีใครสังเกตเห็น พิร์ชได้ แม้จะมียามรักษาการณ์ก็ตาม แต่ก็นำรถออกไปทางอื่น ๆ เพราะมีทางออกได้หลายทาง และรั้วของวิทยาลัยไม่มีติดติดพอ เมื่อได้เงินมาแล้วจะกลับบ้านเพื่อเอาเงินไปให้ทางบ้านส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเก็บเอาไว้ใช้จ่าย โดยเฉพาะนำไปซื้อยาบ้ามาเสพ แต่ต่อมาถูกจับได้เพราะมีเงินใช้จ่ายฟุ่มเฟือยผิดสังเกต เช่น เลี้ยงสุราเพื่อน หนีเที่ยวกลางคืนบ่อยครั้ง ทั้ง ๆ ที่ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดี ทำให้มีคนสงสัยในพฤติกรรมแล้วแจ้งให้อาจารย์ฝ่ายปกครองทราบ มีติดตามสอบสวนและถูกจับได้ในที่สุด

จากปัญหานี้พบว่า กลุ่มที่มีพฤติกรรมลักขโมยสิ่งของนี้ มีลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกันทั้งกลุ่มนักศึกษาชายและกลุ่มนักศึกษาหญิง กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานครอบครัวที่มีปัญหาทางการเงินบางครอบครัวถึงขั้นยากจน ในขณะที่ตัวนักศึกษาส่วนมากมิได้สนใจการเรียน ชอบขาดเรียนหนีเที่ยว และคิดสารเสพติด ส่วนใหญ่ใช้จ่ายเงินหมดไปก่อนเวลา จึงเกิดปัญหาไม่มีเงินใช้ เริ่มแรกมักหยิบยืมเพื่อนฝูงก่อน แต่ระยะหลังเพื่อนนักศึกษาด้วยกันรู้สึกเข็ดหลาบและเบื่อกัน เนื่องจากไม่มีเงินใช้คืน ไม่มีใครให้ยืมเงินอีก โดยเฉพาะในช่วงที่ผู้ปกครองไม่ได้ส่งเงินมาให้ตรงเวลา หรือส่งมาให้แล้วก็ใช้จ่ายจนหมดก่อนสิ้นเดือนจึงคิดตัดสินใจหาเงินใช้ในทางที่ผิดด้วยการลักขโมยสิ่งของเท่าที่ทำได้นั่นเอง

สำหรับบทลงโทษของทางวิทยาลัย กรณีที่จับได้ว่านักศึกษาขโมยสิ่งของเงินทองของผู้อื่น ก็คือการลงโทษสถานหนัก ตั้งแต่สั่งพักการเรียน ทำทัณฑ์บน และไล่ออก ซึ่งที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาถูกไล่ออกจากสาเหตุนี้ประมาณหอมละ 1 – 2 คน

วิเคราะห์กรณีศึกษา

1. กลุ่มปัญหาการทะเลาะวิวาท

จากกรณีศึกษาของนักศึกษา 3 กรณีพบว่าพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษาจะเป็นไปในลักษณะของการค่อยปรับตัว โดยระยะแรกอาจจะศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน ๆ และพี่ ๆ มีพฤติกรรมแสดงออกกับตนเองอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะกรณีของประสงค์และสาคร จะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมปรับตัวโดยในช่วงแรกจะเป็นลักษณะของการยอมรับ แต่การยอมรับดังกล่าวมิใช่เป็นการยอมรับเพื่อเป็นผู้ตามตั้งความประสงค์ของรุ่นพี่ แต่เป็นการยอมรับเพื่อศึกษาว่ารุ่นพี่หรือเพื่อน ๆ มีความสามารถด้านการใช้กำลัง หรือในความหมายในแง่ที่ว่า “แน่นมากแค่ไหน” เมื่อมาถึงระยะหนึ่งที่เขาทั้งคู่ได้ประเมินแล้วรุ่นพี่ หรือเพื่อน ๆ ก็ไม่ได้เก่งกาจหรือมีความสามารถด้านการใช้กำลังเหนือกว่าตน ทั้งคู่ก็แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงของตนเอง

ออกมา แต่สำหรับพัชรินทร์ โดยแท้จริงแล้วพฤติกรรมความก้าวร้าวของตนเองที่แสดงออกมานั้น ไม่ได้เพื่อเป็นละครานบุคคลอื่น เพียงแต่เป็นการรักษาของของตนเองให้คงไว้เท่านั้น จากกรณีศึกษาพบว่าการปรับตัวด้านพฤติกรรมของพัชรินทร์สามารถกระทำได้เป็นอย่างดี และพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันๆ มากกว่าที่จะก่อความรำคาญให้ เพียงแต่พฤติกรรมที่แสดงความก้าวร้าวหรือการทะเลาะวิวาทนั้น เป็นการแสดงศักยภาพของตนเองว่าทัดเทียมกับผู้ชายให้กับเพื่อนๆ เห็นเท่านั้น แต่สำหรับเพื่อนๆ นั้นก็คงแสดงพฤติกรรมตามครรลองของธรรมชาติที่สร้างมาเท่านั้น เพียงแต่ช่วงแรกการยอมรับพฤติกรรมการแสดงออกของพัชรินทร์ในแง่เป็นแฟนของตนเองนั้น อาจเป็นเพราะยังใหม่ต่อสถานที่บรรยากาศ หรือปัจจัยด้านอื่น ๆ เกี่ยวข้องเท่านั้น

ส่วนในด้านสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขในวิทยาลัยที่กำหนดไว้นั้น ในช่วงแรกอาจจะไม่ได้สร้างความเดือนร้อนให้กับกลุ่มกรณีศึกษามากนัก อาจจะเหนือประโยชน์มากกว่าทั้งในแง่ของสภาพแวดล้อม บรรยากาศ ส่วนกฎระเบียบข้อบังคับของทางวิทยาลัยเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่พวกเขาต้องปฏิบัติตามเท่านั้น ต่อมาเมื่อพวกเขาได้คุ้นเคยและเริ่มปรับตัวได้ พวกเขาก็พยายามหาทางหลีกเลี่ยงหรือปรับพฤติกรรมให้เป็นประโยชน์กับตนเองมากขึ้น อาจจะมีปัญหาด้านความประพฤติที่ทางฝ่ายปกครองต้องมาสอดส่อง หรือเข้มงวดกับนักศึกษากลุ่มนี้มากขึ้นเท่านั้น

2. ปัญหาด้านฐสาวและการเบี่ยงเบนทางเพศ

จากกรณีศึกษา ทั้งต้นและแต้ม พฤติกรรมที่แสดงออกมาของทั้งสอง เมื่อมาอยู่ในวิทยาลัยแล้วแทบจะไม่มีมีการปรับพฤติกรรมใด ๆ เพิ่มขึ้นมาเลย ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกมามีตั้งแต่อยู่ที่บ้านกับอยู่ที่วิทยาลัยก็ไม่มีมีความแตกต่างกัน อีกอย่างทั้งคู่คิดว่าพฤติกรรมของตนเองที่แสดงออกมาไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับบุคคลอื่น ยกเว้นในส่วนองแต้มที่พฤติกรรมที่แสดงออกมาหลังจากที่มาอยู่วิทยาลัยแล้วมีความเป็นอิสระในการแสดงออกมากขึ้น ไม่ต้องพะวงกับความรู้สึกของบุคคลและในครอบครัว ส่วนพฤติกรรมที่ฝนแสดงออกมาหลังจากที่มาอยู่ในวิทยาลัยแล้วเป็นพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความสุขที่มีคนอื่นเห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นลักษณะสิ่งที่ดีกว่า

ส่วนด้านสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขของทางวิทยาลัยแทบจะไม่ได้ส่งผลเสียต่อการปรับตัวของบุคคลทั้งสามเลย แต่เป็นเสริมสร้างความเป็นอิสระ หรือสามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่ตนเองไม่สามารถแสดงออก ณ ที่บ้าน มาแสดงออก ณ ที่วิทยาลัยได้ ส่วนด้านกฎ

ระเบียน ข้อบังคับอื่น ๆ แทนจะไม่ก่อให้เกิดปัญหากับนักศึกษาทั้ง 3 คนเลย ทุกคนพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางวิทยาลัยทุกประการ อาจเป็นเพราะปัญหาด้านพฤติกรรมกรรมแสดงออกของพวกเขาไม่ได้ส่งผลร้ายต่อบุคคลอื่นแต่อย่างใด ในด้านการเรียนก็ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เข้าเรียนสม่ำเสมอ และทุกคนได้คะแนนดี สอบผ่านทุกวิชาเป็นที่น่าพอใจของอาจารย์ผู้สอน

พฤติกรรมกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของนักศึกษาในวิทยาลัย มีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเดียวกัน เนื่องจากการเข้ามาอยู่ร่วมกันของนักศึกษาเป็นจำนวนมาก และพบว่านักศึกษามีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับชาย ภายในหอพักเดียวกันและต่างหอพักในวิทยาลัยอยู่แล้ว เมื่อนักศึกษากลุ่มนี้เข้ามาอยู่ด้วย จึงเป็นอีกหนึ่งที่นักศึกษาชายที่ชอบมีความสัมพันธ์กับเพศเดียวกันแอบชื่นชอบ ซึ่งตนเองก็ไม่ได้คิดมาก่อน แต่เมื่อมาอยู่ในวิทยาลัยนานเข้า ก็มีเพื่อนที่รู้จักกัน และเพื่อน ๆ คนอื่น ๆ ก็มักล้อเลียนมากเข้า นักศึกษากลุ่มปัญหาดังกล่าวจึงแยกออกจากกลุ่มเพื่อนชายแท้ แล้วหันไปเข้ากับกลุ่มที่มีความต้องการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ป้าเดียวกัน

นอกจากนั้นยังพบว่า มีกลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาเบี่ยงเบนทางเพศอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีการรวมกันกลุ่มกันอยู่ก่อนแล้ว และดูเหมือนว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จะถูกสังคมในวิทยาลัยไม่ยอมรับเท่าไรนัก แต่ทุกคนก็ใช้ชีวิตราบรื่นธรรมดา ไม่ได้ก่อปัญหาหรือสร้างความเดือดร้อนให้เป็นที่หนักใจของอาจารย์แต่อย่างใด ในทางตรงข้ามกลับถูกอาจารย์ชมเชยว่าทำงานเรียบร้อยและเรียนได้ดี แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษากลุ่มนี้มีปัญหาทางการเงินเพราะต้องใช้เงินมากกว่าปกติ เพื่อพาเพื่อน ๆ ไปเที่ยวหรือดื่มสุราร่วมกัน และเพื่อจะได้ตอบสนองความต้องการทางเพศนั่นเอง

3. กลุ่มปัญหาหายาเสพติด

จากกรณีศึกษาทั้ง 3 คน พบว่า พฤติกรรมกรรมแสดงออกของสินและเอกที่แสดงออกมาจะมีผลต่อบุคคลเฉพาะกลุ่ม หรือกลุ่มที่มีพฤติกรรมเหมือนกัน คือ เสพยาเหมือนกัน ทำให้พฤติกรรมดังกล่าวไม่ได้ส่งผลต่อกันนอกกลุ่ม ตลอดจนคนในกลุ่มต่างยอมรับพฤติกรรมดังกล่าว หากนอกกลุ่มออกมาแล้วทั้งสินและเอกก็จะแสดงพฤติกรรมแบบใหม่ออกมา โดยเป็นพฤติกรรมที่เหมือนกับนักศึกษาทั่วไปแสดงกัน ทั้งนี้สินและเอกก็ไม่ได้คบเพื่อนกลุ่มอื่นมากนักนอกจากกลุ่มที่มีพฤติกรรมเหมือนกันทำให้พวกเขาไม่จำเป็นต้องปรับตัวมากนัก แต่สำหรับแทนพฤติกรรมที่แทนแสดงออกมาได้สร้างความเดือดร้อนให้กับบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่

กลุ่มเหมือนตนเอง ทำให้แทนต้องปรับพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาเพื่อเป็นสร้างภาพให้กับตนเองเพื่อสามารถหยิบยืมเงินเพื่อนได้ แต่พฤติกรรมดังกล่าวก็ทำได้ไม่บ่อยนักเนื่องจากเพื่อน ๆ ต่างรู้ทัน ทำให้แทนค่อนข้างลำบากในแง่ของการคบเพื่อนนอกกลุ่ม

สำหรับด้านเงื่อนไข สภาพแวดล้อม กฎ ระเบียบและสภาพแวดล้อมของทางวิทยาลัย อาจจะไม่มีปัญหาในแง่ของการปรับของนักศึกษาทั้งสาม เนื่องจากเหตุผลด้านความเป็นส่วนตัวของกลุ่มบุคคลดังกล่าว แต่ส่วนที่มีปัญหามากที่สุดสำหรับการปรับตัวของกลุ่มดังกล่าวคือ กฎ ระเบียบของทางวิทยาลัยที่เข้มงวดเกี่ยวกับความผิดด้านยาเสพติด ทำให้นักศึกษาทั้ง 3 คน ต้องระมัดระวังตนเองอยู่ตลอดเวลา ทำให้ต้องเครียด และไม่ค่อยมีความสุขมากนักในภาวะการณ์ดังกล่าว ทำให้นักศึกษาทั้งสามพยายามหาช่องทางเพื่อความปลอดภัยสำหรับกิจของตน ทำให้การปรับตัวเข้าหากลุ่มก็ทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากต้องพะวัภพะวงในกิจของตนเองที่กระทำอยู่

4. กลุ่มปัญหาหนีเที่ยว

จากกรณีศึกษาพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของนักศึกษาทั้ง 3 คน จะเป็นไปได้ในทางเดียวกัน และพฤติกรรมที่แสดงออกมามีผลเสียกับตัวเองมากกว่าที่จะสร้างความเดือดร้อนให้กับบุคคลอื่น เพียงแต่เป็นการสร้างความรำคาญให้กับบุคคลที่พบเห็นเท่านั้น และสร้างความเบื่อหน่ายให้กับอาจารย์ผู้สอนในวิชาที่นักศึกษากลุ่มดังกล่าวหนีเรียน หากบ่อยขึ้นอาจจะทำให้อาจารย์เลิกเอาใจใส่นักศึกษากลุ่มดังกล่าวไปเลย ซึ่งจะส่งผลเสียต่อนักศึกษาเป็นอันมาก การปรับตัวของนักศึกษาทั้ง 3 คนเมื่อเข้ามาเรียนในวิทยาลัยแล้วพบว่าปรับตัวได้ดีในแง่ของการเที่ยวมากขึ้นแต่ไม่ได้ปรับตัวในแง่ของการละทิ้งนิสัยการเที่ยว

ส่วนด้านสภาพแวดล้อม เงื่อนไข กฎระเบียบต่าง ๆ ของทางวิทยาลัย ได้ก่อให้เกิดการปรับตัวของนักศึกษากลุ่มนี้ได้เป็น 2 แบบคือ ด้านส่งเสริมให้มีพฤติกรรมดังกล่าวมากขึ้น คือสามารถหนีเที่ยวได้มากขึ้นเพราะขาดการควบคุมดูแลที่เข้มงวด และบริเวณพื้นที่ง่ายต่อการหลบหนีเพื่อเที่ยวเตร่ อีกด้านหนึ่งคือ ข้ออ้างในแง่ของการห่างไกลความเจริญ ทำให้นักศึกษาต้องพยายามเข้าหาสิ่งที่มีเจริญมากขึ้นซึ่งการกระทำดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อนักศึกษาทั้งในแง่ของการเรียน และการนำตัวเองเข้าไปสู่ปัญหาด้านได้อื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การติดยาเสพติด ปัญหาด้านชู้สาวและการทะเลาะวิวาท

การปรับตัวจากสภาพความเป็นอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา

จากการนำเสนอผลจากการศึกษา การปรับตัวของนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขในสถานศึกษา ที่ส่งผลกระทบต่อการปรับตัวของนักศึกษา และศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษา ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าศึกษาในปีแรกของการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา โดยมุ่งเน้นการปรับตัวของนักศึกษาในด้านพฤติกรรมของนักศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมในขณะที่เข้าเรียนอยู่ในวิทยาลัย ภายใต้เงื่อนไข กฎ กติกา ทั้งที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ กับกลุ่มเพื่อน ภายใต้สภาพแวดล้อมบรรยากาศในห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน การให้การอบรมวิชาชีพ การฝึกงานภาคสนาม การถ่ายทอดความรู้รวมทั้งการใช้สื่อการเรียนการสอน ในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษากลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาทางสังคม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปัญหาติดยาเสพติด (ยาบ้า) ปัญหาเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาการเกรงหนีเรียนเที่ยวเตร่ และปัญหาการทะเลาะวิวาท ของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ปีการศึกษา 2542

นักศึกษาที่มาจากสภาพครอบครัวที่บิดามารดาต้องแยกทางกัน ต้องอาศัยอยู่กับตา ยาย ซึ่งมีฐานะยากจน ไปอยู่กับแม่ที่ต่างจังหวัด ไม่มีผู้อุปการะส่งเสียจึงต้องมาเรียนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีพะเยา เพราะไม่มีเงินเรียนต่อที่อื่น ได้เล่าถึงบรรยากาศในวิทยาลัยว่ามีความรู้สึกดี มีความพอใจในสถานที่ศึกษา เพราะทางวิทยาลัยมีกิจกรรมให้ทำร่วมกันหลายอย่าง เช่น กิจกรรมต้อนรับน้องใหม่ กีฬาสี กิจกรรมโครงการเพื่อหารายได้ เป็นต้น หากนักศึกษาต้องการที่จะมีรายได้เป็นของตนเอง ก็สามารถใช้พื้นที่ของวิทยาลัยโดยทางวิทยาลัยจะจัดสรรเงินส่วนหนึ่งให้นักศึกษายืมไปใช้ในการลงทุน ในชั้นปีที่ 2 นักศึกษาจะเริ่มมีทักษะในการปฏิบัติงานด้านการเลี้ยงไก่ (ไก่เนื้อ ไก่ไข่) และปลูกผักนำไปขายให้กับร้านค้าสหกรณ์

สภาพความเป็นอยู่ภายในวิทยาลัย พบว่ามีลักษณะเป็นเสมือนกับครอบครัวใหญ่ ซึ่งมีนักศึกษาทั้งหมดประมาณ 600 กว่าคน เป็นนักศึกษากินนอนอยู่ประจำในวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีพะเยา โดยพักอาศัยอยู่ในหอพัก เป็นหอชาย 84 หลัง หอพักหญิง 46 แต่หลังหลังจะมีนักศึกษาเข้าอยู่รวมกันประมาณ 6-8 คน สภาพความเป็นอยู่จึงแออัดบ้างพอสมควร และมักจะมีปัญหาขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ประกอบกับมีบ้านหลายหลังมากเกินไป ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง และอาจารย์ผู้คุมมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่รุ่นพี่มักจะหาเรื่องข่มขู่ บังคับให้รุ่นน้องทำงานในตอนกลางคืน เพื่อนบางคนทนไม่ได้ต้องลาออกไป เพราะเนื่องจาก

ทางวิทยาลัยมีอาจารย์ที่ควบคุม ไม่เพียงพอ ทำให้นักศึกษารู้สึกเบื่อและรู้สึกไม่ปลอดภัยในความเป็นอยู่ อีกทั้งปัญหาเสพติด ส่วนใหญ่จะเป็นยาบ้าได้แพร่หลายในวิทยาลัย เพราะมีนักศึกษาบางคนเป็นผู้แอบนำมาขายให้แก่เพื่อนนักศึกษาด้วยกัน และนักศึกษาชายจะติดกันมาก เท่าที่ทราบมานั้นจะมีนักศึกษาหญิงเสพยาเสพติด (ยาบ้า) 2 ราย

ในด้านปัญหาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน พบว่า การทะเลาะวิวาทภายในวิทยาลัย อันเนื่องมาจากรุ่นพี่ที่พี่จะข่มเหงรังแกรุ่นน้องมากกว่าการทะเลาะวิวาทในกลุ่มรุ่นเดียวกัน สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการดื่มเหล้า และการแย่งแฟนกัน ทั้งที่เป็นผู้หญิงและแฟนที่เป็นผู้ชาย (กลุ่มเบียงเบนทางเพศ) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิงมักเกิดขึ้นจากรุ่นพี่ที่ข่มเหงรังแกรุ่นน้องที่เป็นผู้หญิงในลักษณะที่เป็นการข่มขู่คุกคามทางเพศ ซึ่งเกิดขึ้นบ่อยครั้ง รุ่นน้องที่เป็นหญิงถูกรุ่นพี่บังคับให้มีเพศสัมพันธ์ด้วยหากไม่ยอมก็จะมีการคุกคามข่มขู่ ทำให้ไม่สามารถอยู่ภายในวิทยาลัยได้ ดังนั้น นักศึกษาที่เป็นผู้หญิงจึงหาทางออกด้วยการมีแฟน เพื่อปกป้องตนเอง อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่ามาซึ่งปัญหาเพศสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชายในวัยเรียนและนำไปสู่ปัญหาการทะเลาะวิวาทแย่งชิงคู่รักกัน ในที่สุด อีกประการหนึ่งการยืมเงินกัน เพราะจะนำเงินไปซื้อยาเสพติด และเมื่อยืมไปแล้ว ไม่ได้ใช้คืนตามที่เวลากำหนด บางคนก็แกล้งลืม จึงทำให้มีการทะเลาะวิวาทและชกต่อยกัน ปัญหานี้เกิดขึ้นทั้งกลุ่มนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชาย

จอย (นามสมมุติ) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จอยเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวยากจน พ่อแม่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จอยจบ ม. 3 ด้วยผลการเรียนที่ดี สามารถเข้าเรียนต่อวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบแข่งขัน อีกอย่างหนึ่งทางพ่อแม่ไม่สามารถส่งให้จอยเรียนต่อที่อื่นได้ เนื่องจากติดขัดด้านการเงิน เมื่อจอยเข้ามาเรียนที่นี้แล้วปรากฏว่า กลุ่มเพื่อนๆ ที่จอยพบส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถไปเรียนที่อื่นได้ เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ และมากที่สุดคือ ผลการเรียนไม่ดี ตลอดจนจะมีเพื่อนๆ ที่เกรง ชอบรังแกคนอื่นอยู่เป็นประจำ จอยเป็นคนหน้าตาดีคนหนึ่ง ตลอดจนเป็นคนเรียบร้อยทำให้มีเพื่อน ๆ ทั้งรุ่นพี่ รุ่นเดียวกัน ทั้งชายและหญิงเข้ามาจีบเป็นมาก แต่จะมีคนหนึ่งซึ่งเป็นรุ่นพี่ปี 3 ซึ่งเป็นผู้หญิง มีความตั้งใจเป็นอย่างมากที่จะเอาจอยเป็นแฟนให้ได้ ทำให้จอยต้องอึดอัดใจในการที่จะคบหากับรุ่นพี่ผู้หญิงคนดังกล่าว บางครั้งจอยต้องยอมในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ ทำให้จอยต้องหาทางออกให้กับตนเอง โดยการไปรับรักหรือยอมรับการเป็นแฟนกับรุ่นพี่ผู้ชายปี 3 คนหนึ่ง ทั้งที่จอยเองก็ไม่ได้มีความชอบในตัวเขาขนาดที่จะเป็นแฟนกันได้ รวมถึงจอยคิดว่ายังไม่ถึงเวลา แต่เนื่องจากสาเหตุข้างต้น ทำให้จอยต้องปรับตัวเองเพื่อตัวเองอยู่รอด ปลอดภัยในวิทยาลัยดังกล่าว

จากการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ต่อการปรับตัวของนักศึกษาส่วนใหญ่ ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในขณะที่เรียนในวิทยาลัยแต่ก็ต้องใช้กลุ่มเพื่อนความสัมพันธ์กับครูผู้คุม และระยะเวลาที่เรียนเป็นตัวช่วยปรับเข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในวิทยาลัย ซึ่งวิทยาลัยไม่ได้สอนให้ว่าควรจะต้องทำตัวอย่างไรถึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้โดยปราศจากปัญหา แต่โดยรวมแล้วนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ได้พยายามปรับตัวเข้ากับเงื่อนไข สภาพแวดล้อมในวิทยาลัยเสมอมาจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในด้านต่าง ๆ ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางวิทยาลัย

พฤติกรรมปรับตัวของนักศึกษาในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี

จากการศึกษาปัญหา 4 กลุ่ม โดยวิธี Snow ball กลุ่มนักศึกษาชั้น ปวช. ปี 1 จำนวน 14 คน ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาฮาเสพติด (ยาบ้า) ได้ข้อมูลจากนักศึกษาชาย 4 คน และนักศึกษาหญิง 1 คน รวมเป็น 5 คน กลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งได้ข้อมูลจากนักศึกษาชาย 2 คน และนักศึกษาหญิง 1 คน รวมเป็น 3 คน กลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาเกรหนีเที่ยว ได้รับข้อมูลจากนักศึกษาชายจำนวน 3 คน และกลุ่มนักศึกษาที่มีปัญหาการทะเลาะวิวาท ซึ่งนักศึกษาชายเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยหัวหน้าฝ่ายปกครอง และอาจารย์ฝ่ายปกครอง จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ควบคุมหอพักกินนอน จำนวน 2 ท่าน อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนพิเศษในภาคปฏิบัติ จำนวน 6 ท่าน ได้ผลการศึกษาดังนี้

1. พฤติกรรมกลุ่มติดยาเสพติด

ผลการศึกษาพฤติกรรมกลุ่มติดยาเสพติดในวิทยาลัยนักศึกษาได้มาจากพื้นฐานครอบครัว ที่แตกต่างกันและมาอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ซึ่งแต่ละคนก็มีความหลากหลายในความต้องการหลาย ๆ ด้าน เช่น ต้องการสนุกสนาน คบเพื่อน อยากทดลอง และสภาพความเป็นอยู่ที่ต้องดูแลรับ ผิดชอบตนเองห่างไกลจากพ่อแม่ พื้นฐานของนักศึกษามาจากครอบครัวแตกแยกและขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว และจากการที่เพื่อนชักชวนให้ทดลอง ประกอบกับค่านิยมของวัยรุ่นที่อยากลอง เพราะเป็นสิ่งที่ท้าทาย และเป็นความสนุกสนานภายในกลุ่ม จากการสนทนากลุ่มนักศึกษาและครูผู้ควบคุมหอพักมีความเห็นตรงกันว่านักศึกษาที่เสพยาเสพติดส่วนใหญ่จะเริ่มมาจากเคยเป็นนักศึกษาที่มีพฤติกรรมดื้อแค้นและเคยทดลองเรื่องยาบ้ามาก่อน เมื่อเข้าร่วมกลุ่มก็จะมียาเสพติดเข้ามาทดลองเสพยา นักศึกษาบาง

คนสามารถที่จะแสวงหาทางออกไปจากกลุ่มเสพยาเสพติดได้โดยอาศัยอาจารย์ผู้ควบคุมหอพักเป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด แม้บางครั้งจะต้องมีการลงโทษด้วยวิธีกักกันบริเวณไม่ให้ออกไปนอกวิทยาลัย หรือห้ามนำมอเตอร์ไซด์มาใช้ในวิทยาลัย แต่นักศึกษาก็แอบนำมอเตอร์ไซด์มาฝากไว้กับชาวบ้านที่ติดอยู่กับวิทยาลัยก็ตาม ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีการติดต่อกับผู้ขายภายนอกวิทยาลัย และอาจารย์ ฝ่ายปกครองจะใช้มาตรการเด็ดขาดกับผู้ที่ยาเสพติดภายในวิทยาลัย ด้วยการไล่ออกจากวิทยาลัยเพื่อตัดปัญหาการค้ายาเสพติดภายในวิทยาลัย

แต่อย่างไรก็ดี พบว่ายังคงมีนักศึกษาบางคนได้ให้ตนเองเข้าไปสู่การเสพยาบ้ามีการตัดสินใจด้วยตนเองเพราะเห็นเพื่อน ๆ ได้ทดลองเสพยาก็อยากลองบ้าง ดังนั้นจึงเกิดการติดต่อกันระหว่างกลุ่มที่ติดยาเสพติด มีการคบค้าหาซื้อจากกลุ่มที่มีพฤติกรรมเหมือนกันบางคนได้ใช้โอกาสกลับไปเยี่ยมครอบครัวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดของวิทยาลัย และเมื่อกลับมาก็จะมียาเสพติด (ยาบ้า) แอบซุกซ่อนเข้ามาขายให้กับเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน อีกทั้งสภาพบริเวณพื้นที่ในวิทยาลัย มีพื้นที่กว้างขวางยังคงเป็นป่าธรรมชาติ ติดกับภูเขา ไม่มีกำแพงกั้น นักศึกษากลุ่มเสพยาเสพติดจึงแอบหลบหนีไปเสพยาในช่วงปฏิบัติงานภาคสนามและในช่วงหลังเลิกเรียน และเป็นช่องทางที่สามารถติดต่อกับกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดภายนอกวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่งด้วยแม้กลุ่มนักศึกษาเสพยาเสพติดจะถูกฝ่ายอาจารย์ฝ่ายปกครองวิทยาลัยได้สอดส่องดูแลอย่างเข้มงวด แต่อาจารย์ฝ่ายปกครองหอพักมีอยู่ลือกละ 1 คน ซึ่งแต่ละลือกละจะมีบ้านพักของนักศึกษาอยู่ราว 22 หลัง ซึ่งทำให้คนดูแลไม่ทั่วถึง บางครั้งนักศึกษาก็เสพยาตอนอาจารย์ผู้คุมหอออกนอกวิทยาลัยตอนกลางคืน แต่ถ้าหากตรวจพบและมีหลักฐานชัดเจนก็จะดำเนินการลงโทษขั้นรุนแรง แต่จากผลการศึกษายังพบว่านักศึกษารุ่นน้องที่เข้ามาใหม่ มักจะถูกรุ่นพี่ที่ติดยาเสพติดข่มขู่บังคับเอาเงิน และบังคับให้ขายยาเสพติดให้กับรุ่นเดียวกัน โดยเฉพาะในช่วงของการรับน้องนักศึกษาชั้นปีที่ 1 อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรุ่นพี่ จึงยากที่จะปฏิเสธ ถ้าหากรุ่นน้องไม่ปฏิบัติตามรุ่นพี่ก็มักจะถูกกลั่นแกล้ง ถูกรังแก ข่มขู่ ลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษารุ่นพี่ได้ดำเนินการค้ายาเสพติดเป็นขบวนการสืบทอดกันเรื่อยมาปีต่อปี และรุ่นน้องที่ไม่เคยเมื่อเห็นรุ่นพี่ทำก็อยากทดลองทำตามกันมามีลักษณะเหมือนขบวนการของกลุ่มมาเฟียค้ายาเสพติดภายในวิทยาลัยมาโดยตลอดนั่นเอง

การปรับตัวของนักศึกษาโดยใช้วิธีให้รุ่นพี่ที่ไม่ติดยาให้ช่วยดูแล และนักศึกษา

ผู้ควบคุมดูแลหอพักที่มักเรียกว่า พ่อหลวง หรือ แม่หลวง ในฐานะดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองดูแลหอพักโดยตรง จึงเป็นเสมือนพี่เลี้ยง และคอยกีดกันไม่ให้กลุ่มเสพยาเสพติดเข้าไปในหอพัก เพื่อชักชวนให้นักศึกษารุ่นน้องชั้นปีที่ 1 เข้าร่วมกลุ่มด้วย และทางอาจารย์ฝ่ายปกครองก็มี

การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) โดยเชิญมาบรรยายเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทต่าง ๆ ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมต่อต้านการเสพยาเสพติดภายในวิทยาลัย เพื่อรณรงค์และให้ข่าวสารข้อมูลกับผู้ที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด ให้รับรู้ รับทราบ และตระหนักถึงโทษและพิษภัยของสารเสพติดโดยตรง

นอกจากนี้ทางวิทยาลัยได้สุ่มตรวจปัสสาวะผู้ที่สงสัยว่า มีการเสพยาบ้า และเมื่อตรวจพบ ก็ได้มีการบอกกล่าวตักเตือน ถ้าหากมีการกระทำความผิดซ้ำอีก ก็จะถูกลงโทษด้วยการสั่งพักการเรียน ดังนั้นผู้ที่ถูกฝ่ายปกครองว่ากล่าวตักเตือน หรือทำภาคทัณฑ์ก็จะเป็นที่ทราบกันในกลุ่มนักศึกษา และจะไม่มีผู้คบหาสมาคมด้วย จึงทำให้นักศึกษาเหล่านั้นไปรวมกลุ่มกันเอง และมักจะมีปัญหากับนักศึกษารุ่นน้องที่อ่อนแอกว่า ถูกบังคับ ช่มชู้ ให้เป็นสมาชิกกลุ่มเสพยาเสพติด ดังนั้น การปรับตัวของนักศึกษาเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เข้าไปเป็นสมาชิกกลุ่มเสพยาเสพติด จึงจำเป็นต้องรวมกลุ่มกันต่อต้าน โดยมีอาจารย์เป็นผู้สนับสนุน และเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดของรัฐดำเนินการตามกฎหมาย กับกลุ่มเสพยาเสพติดต่อไป

2. พฤติกรรมกลุ่มเบี่ยงเบนทางเพศ

พฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มเบี่ยงเบนทางเพศ พบว่าอิทธิพลของเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเบี่ยงเบนทางเพศคือบุคลิกขณะส่วนตัว ความต้องการของนักศึกษาเอง ซึ่งจะเห็นได้จากนักศึกษาที่มาจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ชอบบังคับลูก และอยากให้ลูกเป็นอย่างที่พ่อแม่คิดตั้งใจเอาไว้ แต่ลูกได้รับแบบอย่างที่ผิดในเรื่องบุคลิกภาพซึ่งบางคนแสดงออกทางความเป็นผู้ชายในขณะที่ตนเองเป็นผู้หญิงหรือแสดงออกเป็นผู้หญิงในขณะที่ตนเองเป็นผู้ชาย แบบชอบไม่ป่าเดียวกันประกอบกับสภาพความเป็นอยู่ในหอพักภายในวิทยาลัยมีระบบการควบคุมนักศึกษา รุ่นพี่คอยควบคุมดูแลนักศึกษารุ่นน้องในลักษณะพี่ดูแลน้อง และกรรมการหอพักคอยให้ความช่วยเหลือปรึกษาแทนผู้ปกครอง แต่ผลปรากฏว่านักศึกษารุ่นพี่มักจะมีปัญหาด้านเพศสัมพันธ์กับนักศึกษารุ่นน้องภายในหอเดียวกัน หรือมีจุดนัดพบในบริเวณนอกหอพัก โดยครั้งแรกนักศึกษารุ่นพี่บางคนใช้อำนาจบังคับข่มขืนนักศึกษารุ่นน้องที่มีภริยาทำทางออกไปทางผู้หญิง หรือนักศึกษาผู้หญิงที่มีทำทางออกไปทางผู้ชายที่เป็นรุ่นพี่ และนักศึกษารุ่นน้องมีความเกรงกลัวจะถูกทำร้ายร่างกาย และการเกรงใจต่อรุ่นพี่และไม่กล้าปรึกษาอาจารย์หรือแจ้งต่ออาจารย์ผู้ปกครองให้ทราบ แต่กลับปรึกษากลุ่มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ผลที่ตามมากลายเป็นสมาชิกกลุ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งบางครั้งมีการพึงพอใจในเรื่องพฤติกรรมแบบนี้หรือฝืนใจเป็นบางครั้ง

การปรับตัวของนักศึกษาพบว่าจะมีการแยกตัวออกมาจากรุ่นพี่ ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบ “ชายกับชาย” และ “หญิงกับหญิง” โดยนักศึกษาจะสืบประวัติของรุ่นพี่ที่เป็นผู้ปกครองว่า แต่ละคนมีพฤติกรรมอย่างไร และหาทางหลบเลี่ยงมิให้รุ่นพี่เข้าใจสนิทมากนัก บางครั้งได้รวมตัวกันเพื่อแสดงพลังต่อต้าน ไม่ยอมรับรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน นักศึกษาบางคนยอมอุทิศตนเองเข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อไม่ให้รุ่นพี่เข้ามาควบคุมดูแลตนเอง ตลอดจนได้หันเหความสนใจไปที่การเล่นกีฬา หรือกิจกรรมของกลุ่มมากขึ้น แทนที่จะไปรวมกลุ่มมั่วสุมกับรุ่นพี่ หรือกลุ่มที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในบางครั้งได้แสดงความรังเกียจออกมาให้เห็นกันเด่นชัด เพราะไม่ชอบวิธีการของรุ่นพี่ บางคนเข้ามาหาว่าล้าสมัยด้วยวิธีการซื้อของหลายอย่างมาให้หรือช่วยทำโครงการงานภาคสนามแต่บางคนก็พึงพอใจที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศตามที่ตนชอบ โดยไม่ได้สนใจว่าใครจะคิดอย่างไรก็ตนเองและกลุ่มที่คบกันอยู่และกลุ่มนี้มีการปรับตัวโดยการเป็นกลุ่มอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จได้ด้วยดีเป็นต้น

3. พฤติกรรมกลุ่มเกรหนี่เที่ยวเตร่

ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มเกรหนี่เรียนไปเที่ยวเตร่ จากเหตุผลที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นมีสาเหตุเกิดจากปัญหาครอบครัวและการขาดความอบอุ่น พ่อแม่ที่ไม่มีเวลาให้กับลูก ปลดปล่อยให้ลูกใช้ชีวิตแบบตามใจตนเองมาตั้งแต่เด็กทำให้เด็กขาดวินัย เมื่อเขาโตขึ้นมักชอบเที่ยวเตร่เอาแต่ใจตนเอง ไม่ชอบให้คนอื่นมาควบคุมชีวิตของเขา ส่งผลให้เขาเป็นคนขาดความรับผิดชอบที่ดีในบทบาทหน้าที่ของตนเองและยังพบอีกว่านักศึกษากลุ่มเกรหนี่เรียนบางคนสาเหตุเกิดจากการถูกบังคับข่มขู่จากนักศึกษารุ่นพี่ และการมีปัญหาทะเลาะวิวาทภายในวิทยาลัย แล้วไม่สามารถยุติความขัดแย้งได้ กลัวถูกลอบปองร้าย ซึ่งมักจะหลบหนีไม่เข้าห้องเรียน และมักจะไปรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างกลุ่มของตนเองขึ้นมาปกป้องไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามให้ลอบทำร้าย นอกจากนี้ยังพบกลุ่มเกรหนี่เรียนมักจะไปมีแฟนคือคู่ออกอยู่นอกวิทยาลัย ซึ่งมีการนัดแนะ พบปะเที่ยวเตร่ตามห้างสรรพสินค้าและสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เป็นกลุ่มหญิงชาย กลุ่มละ 5 – 6 คน โดยไม่สนใจการเรียน และจากการสอบถามสาเหตุของการไม่สนใจการเรียน พบว่านักศึกษามีความคิดว่าการที่เข้ามาเรียนอยู่ในวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีนั้น ไม่ได้เป็นสาขาวิชาที่ตนเองชอบ แต่ที่เข้ามาเรียนเหตุผลเพราะฐานะยากจน ไม่มีเงินไปเรียนในสถาบันอื่นเพื่ออยู่กิน และที่พักอาศัย ดังนั้นหากตนเองจบระดับการศึกษา ปวช. แล้วจะออกไปเรียนสาขาที่ตนเองชอบ และสามารถหางานทำได้ง่ายกว่าการที่จะกลับไปเป็นเกษตรกรอย่างเดิม

การปรับตัวของนักศึกษาในกลุ่มเกรหนี่เรียน พบว่า มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ในเรื่องการเรียนการปฏิบัติงานภาคสนาม เพื่อให้กลุ่มตนเองสามารถสอบผ่านในแต่ละวิชาได้ โดยไม่ให้ผลการเรียนติด 0, ร หรือ มส. (หมดสิทธิ์สอบ) สมาชิกในกลุ่มคนหนึ่งกล่าวว่า ผลการเรียนในวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีขอเพียงแค่ผ่านทุกวิชาก็พอแล้ว บางคนก็มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูผู้สอน เพื่อจะเอาใจครูและทำดีต่อครูภายหลังผลการเรียนที่ดีขึ้น

4. พฤติกรรมกลุ่มทะเลาะวิวาท

ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการไม่เข้าใจกัน หรือพูดจาไม่ถูกหูระหว่างนักศึกษาที่มาอยู่ด้วยกันเกิดการทะเลาะเบาะแว้งกัน หรือผิดใจกันในกลุ่มที่ชอบดื่มสุรา เมื่อเกิดการมีนเมาจะหาเรื่องชกต่อยทะเลาะวิวาทกัน และนักศึกษาในกลุ่มนี้มีพื้นฐานจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องใช้กำลังมาตั้งแต่เด็กส่งผลให้เมื่อโตขึ้นจะมักชอบพูดจาหาเรื่อง และชอบใช้คำพูดที่รุนแรงหาเรื่องผู้อื่นและจะใช้กำลังที่จะต่อสู้กัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าการศึกษาที่นักศึกษามาจากต่างถิ่น ต่างจังหวัด จะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มจังหวัด หรือจากกลุ่มโรงเรียนเดิมมีการแบ่งแยกกันเป็นกลุ่มเป็นพวก โดยมีรุ่นพี่ในแต่ละจังหวัดเป็นผู้นำ มักเกิดความขัดแย้งกวนกวมทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นบางครั้ง อีกทั้งการรับนักศึกษาเข้าอยู่ประจำมีทั้งนักศึกษาที่เป็นคนพื้นราบมากกว่าครึ่งหนึ่ง ส่วนที่เหลือเป็นนักศึกษาชาวเขา จึงมีการดูถูกเหยียดหยามดูหมิ่นดูแคลน ระหว่างชาวเขากับชาวพื้นราบอยู่เสมอ และมักนำไปสู่การทะเลาะวิวาทได้ในที่สุด กลายเป็นปมขัดแย้งที่นักศึกษาต่างฝ่ายต่างใช้อารมณ์เข้าต่อสู้กัน และเมื่อนักศึกษาสนิทสนมกันดีเข้ากันได้ในช่วงปีแต่ละชั้นปี และแต่ละแผนกก็จะแยกพวกออกจากกันมีเรื่องกันอยู่เสมอ

ดังนั้น การปรับตัวของนักศึกษาในกลุ่มทะเลาะวิวาท ในบางครั้งจำเป็นต้องทำกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมที่ช่วยเหลือน้อง มีการปฏิบัติงานภาคสนามด้วยกัน ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งทะเลาะวิวาทให้คลี่คลายได้ระดับหนึ่ง อีกประการหนึ่งการที่กลุ่มจะยุติปัญหาการทะเลาะวิวาทกันได้มีการแจ้งให้อาจารย์ฝ่ายปกครองทราบ และอาจารย์ได้เรียกกลุ่มไปตักเตือนให้หยุดพฤติกรรมในทางที่ไม่ดี และขอโทษซึ่งกันและกัน ให้ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสัญญาว่าจะไม่ก่อเรื่องขึ้นอีก ซึ่งลดการทะเลาะวิวาทได้บ้าง และหากมีความแค้นไม่รุนแรงก็จะยกโทษให้กันและกัน หากมีความแค้นสูงก็จะนัดพบชกต่อยกันข้างนอก วิทยาลัย ซึ่งจะเป็นอยู่อย่างนี้เรื่อยไปจนกว่า นักศึกษาจะปรับ

ตัวเข้ากับกลุ่มอื่น ๆ ได้ดี มีการเรียนรู้จักกันและการใช้เวลาอยู่ร่วมกัน และเรียนรู้ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีในเวลาต่อมาก็ไม่เกิดปัญหาขึ้นอีก

จากการปรับตัวของกลุ่มนักศึกษาที่เป็นกลุ่มปัญหาทั้ง 4 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่าการปรับตัวในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ก็คือการปรับตัวในลักษณะที่ดีขึ้น และการปรับตัวที่ไม่ดีหรือแย่ลง สำหรับการปรับตัวที่ดีขึ้นนั้น เครื่องชี้วัดที่ประจักษ์ ก็คือ ผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นรวมทั้งความสามารถที่ฟันฝ่าปัญหาต่าง ๆ จนรอดพ้นจากปัญหาที่ร้ายแรงมาได้ ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีการปรับตัวไม่ดีหรือแย่ลงนั้น สังเกตได้จากผลการเรียนเช่นเดียวกัน ที่พบว่าไม่มี สมฤทธิ์ผลทางการศึกษา บางรายมีการเรียนระดับ 0, ร และ มส. ขณะเดียวกันก็ตกอยู่ในปัญหาต่าง ๆ มากขึ้นจนไม่อาจแก้ไขได้ เช่น ดิคาเสพติด ขอบลักขโมย หรือต้องสูญเสียพรหมจรรย์ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมและเงื่อนไขในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขต่าง ๆ ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม พบว่าประกอบด้วยสภาพและเงื่อนไขต่าง ๆ ดังนี้

1. เงื่อนไข กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางวิทยาลัย

ตามปกติของการอยู่กันในสังคมหมู่มาก ที่ประกอบด้วยบุคคลหลาย ๆ รูปแบบ หลากหลายการได้รับการอบรม ดูแลในลักษณะที่แตกต่างกัน ทำให้การที่จะทำใ้บุคคลภายในสังคมนั้นอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและไม่วุ่นวายเดือดร้อน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับทางสังคมจะต้องถูกนำออกนำไปใช้ ทางวิทยาลัยก็ถือเป็นสังคมหนึ่งที่หนีไม่พ้นกฎเกณฑ์ทางสังคมดังกล่าว กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ทางวิทยาลัยได้ตั้งขึ้น ส่งผลให้นักศึกษาต้องปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะพฤติกรรมส่วนตัว หรือพฤติกรรมกลุ่ม ระเบียบในหลายข้อ ได้ส่งผลให้นักศึกษามีระเบียบวินัยในตัวเองมากขึ้น เช่น การต้องมาอยู่หอพักของทางวิทยาลัย ทำให้นักศึกษาต้องช่วยเหลือตนเองมากขึ้น จากเดิมที่อาจไม่เคยทำอะไรด้วยตนเองมาก่อน อาจต้องมาทำ ณ ที่แห่งนี้ เนื่องจากไม่มีบุคคลอื่นมาช่วยทำให้ จากคนที่ไม่เคยยอมเชื่อฟังพ่อแม่ ต้องมารับกฎระเบียบข้อบังคับของทางวิทยาลัย เพื่อที่จะให้ตนเองสามารถ เรียน หรืออยู่ร่วมกันกับกลุ่มเพื่อน ๆ ด้วย ตลอดจนในระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ที่เป็นการบังคับให้นักศึกษาต้องปฏิบัติตามโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การทะเลาะวิวาท การมีความสัมพันธ์แบบชู้สาวที่มีผลเสียตาม หาก

นักศึกษาได้ทำความเข้าใจในลักษณะดังกล่าว อาจจะทำให้ต้องถูกทำทัณฑ์บน หรือถึงขั้นไล่ออกจากบทลงโทษที่รุนแรงดังกล่าว ทำให้นักศึกษาไม่กล้าที่จะกระทำผิดดังกล่าว หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ นักศึกษาต้องปรับตัวให้เข้ากับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเรียนหรืออยู่ในสังคมของทางวิทยาลัยที่เต็มไปด้วย กฎ ระเบียบต่าง ๆ มากมาย

2. สภาพแวดล้อมของวิทยาลัย

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา มีพื้นที่กว้างขวางกว่า 1,500 ไร่ สภาพโดยทั่วไปจึงติดกับป่าและลำคลอง (รายละเอียดแสดงในหัวข้อ 4.2.2) ยกเว้นด้านหน้าวิทยาลัยที่ติดกับถนนใหญ่ สายพะเยา-เชียงใหม่ ที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาของวิทยาลัยได้อาศัยสภาพพื้นที่ของวิทยาลัยเป็นช่องทางในการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยให้กับตนเอง การทำกลุ่มงานของสาขาที่ตนเองเรียนมา เช่น การทำแปลงผัก พืชสาธิต ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง ความสงบเงียบ หรือความเป็นสถานที่ธรรมชาติ ห่างไกลชุมชน ทำให้นักศึกษามีสมาธิในการเรียน การอ่านหนังสือ ได้มากขึ้น ตลอดจนสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่ห่างไกลจากตัวเมือง ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวเองในแง่ของสังคมมากขึ้น โดยการปรับตัวเองให้เข้ากับเพื่อนมากขึ้น เพื่อมิให้ตนเองมีเพื่อนในการร่วมทำกิจกรรม หรือเป็นที่ปรึกษาสำหรับตนเอง หรืออาจเป็นเพื่อนเที่ยวด้วยกันบ้างในบางกรณี ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นหนักให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติภาคสนามมากกว่าทฤษฎี เป็นการฝึกให้นักศึกษามีความพร้อมทางด้านร่างกาย สำหรับการเรียนเกษตรกรรม รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ วิธีการเรียนการสอนทำให้นักศึกษาต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น เป็นการสอนแบบให้รู้จักคิดและบังคับ ไม่ใช่การป้อนให้ถึงปากเหมือนกับสมัยมัธยม สิ่งดังกล่าวเป็นการฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

3. กลุ่มสโมสรนักศึกษา

สโมสรนักศึกษาที่ทางวิทยาลัยได้จัดตั้งขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ ส่งเสริมเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถของแต่ละออกมาในรูปแบบของการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ๆ สำหรับทางวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยาก็ได้มีการจัดตั้งชมรมต่าง ๆ ขึ้น เช่น ชมรมอาสาพัฒนา ชมรมดนตรีสากล ฯลฯ จากชมรมต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นได้มีนักศึกษามากพอสมควรที่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมดังกล่าว ทำให้นักศึกษาได้รับการเรียนรู้จากการทำงานจริง เรียนรู้การวางแผนการทำงาน การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับคนอื่น การปรับตัวเองให้เข้ากับกลุ่ม การไม่ทำพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมาเมื่อต้องทำงานร่วมกับคนอื่น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลให้นักศึกษามีการเรียนรู้ และใช้ประสบการณ์ดังกล่าว เพื่อ

การปรับตัวเองในขณะที่เรียนอยู่ หรือเพื่อเข้าสู่ชีวิตการทำงานในอนาคตได้ดีมากขึ้น การที่นักศึกษาคนใดคนหนึ่งจะเข้าร่วมชมรมใดชมรมหนึ่ง นักศึกษาผู้นั้นต้องปรับ/ฝึกตัวเองในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น การพูดจา นิสัยส่วนตัว การยอมรับฟังความเห็นของคนอื่น หากนักศึกษาไม่สามารถปรับตัวเองในสิ่งเหล่านี้ จะเป็นสิ่งที่ยากมากสำหรับการทำงานที่จะอยู่ร่วมชมรมหรือสโมสรนั้นอย่างมีความสุขและสนุกได้

4. การอยู่หอพัก

ลักษณะของหอพักที่นักศึกษาของวิทยาลัยต้องมาอยู่พักนั้น จะมีครูผู้ปกครองหอพักเป็นผู้ควบคุมดูแลและมีนักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ดำเนินการช่วยครูผู้ปกครองหอพักดูแลนักศึกษา การที่นักศึกษาต้องมาอยู่หอพัก มาอยู่ในกฎ ระเบียบที่ทางวิทยาลัยตั้งขึ้น ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวเองในหลาย ๆ ด้านเพื่อความเป็นอยู่ของตนเองให้สงบสุข หรือสามารถอาศัย เรียน ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับพวกเพื่อนได้อย่างมีความสุข การอยู่หอพักทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้การปรับตัวเองในด้านต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือตนเองในเรื่องความเป็นอยู่ส่วนตัวของตน ซึ่งแต่เดิม บางคนอาจจะไม่เคยทำสิ่งเหล่านี้ที่บ้าน เช่น การซักผ้าเอง การรีดผ้า เพราะมีคนอื่นมาทำให้ แต่เมื่อมาอยู่หอพักอาจต้องทำเอง ตลอดจนการอยู่หอพักที่ต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกิจกรรมอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดให้ต้องตื่นนอนกี่โมง ก็กำหนดให้มีหน้าที่ประจำวันในการทำความสะอาดของแต่ละคน การต้องกลับหอพักให้ทันเวลาก่อนที่หอนจะปิด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ส่งผลดีต่อนักศึกษาในอนาคตค่อนข้างมาก เป็นการเสริมสร้างความมีระเบียบวินัย การเสริมสร้างความอดทน ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รวมถึงทำให้นักศึกษาได้รู้สึกถึงการมีส่วนร่วมของตนเอง ในการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ กับทางวิทยาลัยด้วย